

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Факультет землевпорядкування та туризму
КАФЕДРА ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ОС «Бакалавр»

на тему: **«ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ
ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ У ВЛАСНІСТЬ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА І
ОБСЛУГОВУВАННЯ БАГАТОКВАРТИРНОГО ЖИТЛОВОГО
БУДИНКУ НА ТЕРИТОРІЇ М. ЛЬВІВ.»**

Виконав: студент 4 курсу, групи ЗВ-41
Спеціальності:
193 «Геодезія та землеустрій»
Кошлай Дмитро Михайлович

Керівник: Нестеренко Г.Б.
Рецензент: Філевич І.Ф.

Дубляни 2023

УДК 332.334.4:711.58(477.83)

Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку на території м. Львів. – Кошлай Дмитро Михайлович. – Дипломна робота. Кафедра земельного кадастру. – Дубляни, Львівський національний університет природокористування. – 2024.

Кваліфікаційна робота: 93 сторінок текстової частини, 6 таблиць, 11 рисунків, 5 додатків, 32 використаних джерел літератури.

Метою даної кваліфікаційної роботи є дослідження порядку розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд на території м. Львів.

Характеристика об'єкта:

1. Місце розташування: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103;
2. Форма власності: комунальна;
3. Цільове призначення: для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку, секція В 02, підрозділ 02.03 - для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку;
4. Землекористувач: об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Фруктовий сад».

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи становлять законодавчі і нормативні документи, стандарти, електронні ресурси. У дипломній роботі, також, висвітлені питання щодо охорони навколишнього середовища та охорони праці і захисту населення у надзвичайних ситуаціях.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	65
1. ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР ЯК ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ЗЕМЛЕУСТРОЮ.....	8
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ.....	15
3. РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	23
4. ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ У ВЛАСНІСТЬ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА І ОБСЛУГОВУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ ГОСПОДАРСЬКИХ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД НА ТЕРИТОРІЇ М. ЛЬВІВ.....	30
4.1. Розробка, погодження і затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.....	30
4.1.1. Отримання дозволу органу місцевого самоврядування.....	31
4.1.2. Розробка проекту.....	31
4.1.2.1. Підготовчий етап.....	32
4.1.2.2. Виконання польових робіт.....	36
4.1.2.3. Встановлення меж земельної ділянки.....	39
4.1.2.4. Математична обробка результатів вимірювання.....	41
4.1.3. Погодження проекту.....	45
4.2. Виникнення права на земельну ділянку.....	48
4.2.1. Державна реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадаст- рі.....	48
4.2.2. Затвердження проекту землеустрою та передача у власність.....	52
4.2.3. Реєстрація речового права на земельну ділянку.....	54
4.2.4. Матеріали геодезичних вишукувань та землевпорядного проектування.....	55
5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	58
5.1. Загальні відомості.....	58
5.2. Охорона та раціональне використання ґрунтів.....	59
5.3. Охорона та раціональне використання водних ресурсів.....	62
5.4. Охорона атмосферного повітря.....	64
5.6. Охорона рослинного і тваринного світу.....	67
6. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	70
6.1. Аналіз стану охорони праці та цивільної оборони.....	70
6.2. Проект заходів з покращення умов і безпеки праці при виконанні топографо-геодезичних та землевпорядних робіт.....	74
6.3. Захист населення у надзвичайних ситуаціях.....	79
ВИСНОВОК.....	83
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК.....	85
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми. Розроблення різних видів документацій із землеустрою є одним із його заходів, що полягає у забезпеченні раціонального використання та охорони земель. На сьогоднішній день при постійному розвитку земельних відносин є актуальним передача земельних ділянок у власність. Однією із основних стадій оформлення права власності на земельну ділянку є проект відведення.

Проект відведення земельної ділянки – це документ який розробляється землепорядними підприємствами які мають ліцензію на роботи із землеустрою. До складу проекту входить текстова і графічна частина.

Мета розробки проектів відведення земельної ділянки полягає у впорядкуванні територій земель України та наповнення Державного земельного кадастру даними про земельні ділянки.

Проект відведення земельної ділянки розробляється: при відведенні земельної ділянки з державної та комунальної власності; при зміні цільового призначення; при безкоштовній приватизації ділянок; при наданні земель в оренду із державної та комунальної власності; при відсутності документи права власності на земельну ділянку.

Замовниками проектів землеустрою можуть бути землекористувачі і землевласники так і органи державної влади та місцевого самоврядування. Проекти розробляється юридичними або фізичними особами які у своєму складі мають сертифікованих інженерів землепорядників які були внесені до державного реєстру. Вони зобов'язанні дотримуватися державних стандартів та норм при реалізації землеустрою. Замовники в свою чергу зобов'язанні надавати вихідні документи та дотримуватися договору.

Складання проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки – це складний комплекс робіт та виконується поетапно. Підставою для розроблення проекту є рішення про надання дозволу органів місцевого самоврядування або виконавчої влади. Погоджують та затверджують проекти відповідно до порядку установленому Земельним кодексом України

Мета і задача дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування і розробка практичних рекомендацій щодо розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування житлового будинку господарських будівель і споруд на території міста Львова для організації раціонального використання та охорони земель в сучасних умовах.

Предметом дослідження є розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування житлового будинку господарських будівель і споруд на території міста Львова Львівської області.

Об'єктом дослідження є земельна ділянка Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Фруктовий сад», для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку (КВЦП 02.03), яка розташована за адресою: Львівська область, м Львів. вул. І. Мечникова 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького. 101, вул. К. Левицького, 103, площею 0,2757 га, що пропонується до надання в постійне користування.

Вихідними матеріалами дослідження були законодавчі акти України, а також нормативно-технічні та довідкові матеріали, статистичні дані про наявність і використання земель та економічні показники народного господарства, іноземні та вітчизняні наукові публікації, інформація з Інтернет-мережі.

Особистий внесок студента. Кваліфікаційна робота є самостійно виконаною науковою працею. Наукові положення, висновки і рекомендації, які виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, шести розділів, висновків, переліку джерел посилання та додатків. Робота виконана на 93 сторінках машинописного тексту, містить 6 таблиць та 11 рисунків. Список використаної літератури охоплює 32 джерел найменування, також робота включає додатки.

1. ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР ЯК ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Основним документом, що визначає поняття земля для держави є Конституція України. Так в статті 14 сказано, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, а право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону. Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування [9, с.7].

Земельним кодексом України визначено поняття «земельна ділянка», яке розшифровується, як частина земельної поверхні із зазначеними межами та встановленими щодо неї правами. Також Земельним кодексом України встановлено, що для здійснення повноцінного та законного землевпорядного процесу необхідно розуміти розміри безоплатної приватизації відповідного цільового призначення. Звертаючись до кодексу стає зрозуміло, що згідно статті 121 для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) приватизувати земельну ділянку із земель державної чи комунальної власності можна у розмірах – у містах – 0,10 га, у селищах – 0,15 га, у селах – найбільше – 0,25 га, для ведення особистого селянського господарства – не більше 2,0 га, для ведення садівництва – не більше 0,12 га, для індивідуального дачного будівництва – до 0,10 га, для будівництва індивідуальних гаражів – не більше 0,01 га. Але слід зазначити, що використати право безоплатної приватизації можливо лише раз за життя по кожному з видів цільового призначення [10].

Отримати у власність чи у користування земельну ділянку можливо також шляхом викупу її на аукціоні. На земельному аукціоні можна придбати земельну ділянку із земель державної чи комунальної власності. На аукціоні представлені земельні ділянки з вказаним цільовим призначенням (функціо-

нальним використанням) та кадастровим номером з зареєстрованим речовим правом на ділянку.

Сучасне визначення приватизації полягає у забезпеченні виконання юридичних дій щодо вилучення земель державної або комунальної власності для особистого користування громадян. Основними методами здійснення процесу приватизації є розроблення документацій із землеустрою.

Закон України «Про землеустрій» визначає поняття землеустрою та діяльність у сфері землеустрою. Землеустрій – сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил.

У нинішній час землеустрій виділяється в окрему науку, яка сформована з взаємопов'язаних галузей. На початку свого формування наука вивчала найпростіші, на сьогоднішній погляд, операції, зокрема визначення площ та поділ земельних ділянок доволі примітивними методами. Землеустрій пройшов довгий та складний шлях розвитку до самостійної науки, який вивчає раціональну організацію процесу взаємозв'язку об'єктивних законів природи та суспільства у сфері використання земельних ресурсів [11, с. 215].

У 60-і роки ХХ століття наука землеустрій стала значно розширюватися та розвиватися. До її переліку науковці почали включати нові на той період напрямки пов'язані із застосуванням математичних методів і моделювання, нових геодезичних приладів, засобів обчислювальної техніки.

Уже у ХХІ столітті сучасними вченими було виконано чітку синтезацію у сфері землеустрою як науки. Було чітко розмежовано нові методи вивчення земельних ресурсів й ведення земельного кадастру.

Діяльність у сфері землеустрою включає в себе наукову, технічну, виробничу та управлінську діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб, що здійснюється при землеустрою. Згідно ст. 25 закону документація із землеустрою розробляється у вигляді схем, проектів, робочих проектів або технічних документацій [20].

Розглядаючи ст. 45 Закону «Про землеустрій» схеми землеустрою розробляються з метою визначення перспективи щодо використання та охорони земель, перерозподілу земель з урахуванням потреби усіх видів діяльності. Розробляються такі схеми окремо на територію відповідного району, села, селища, міста.

У свою чергу проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок розробляються з метою зміни цільового призначення земельних ділянок або формування нових земельних ділянок. Також до переліку землевпорядної документації входять робочі проекти, які розробляються з метою реалізації заходів з рекультивації порушених земель, консервації деградованих та малопродуктивних угідь, поліпшення сільськогосподарських та лісогосподарських угідь [29, с. 135].

Статтею 55 врегульовано мету розроблення технічної документації щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі на місцевість, отже цей вид землевпорядної документації створюється для визначення поворотних точок меж ділянки на місцевості. Також даним видом документації можливо здійснити вилучення земель із державної чи комунальної власності у власність чи користування фізичній чи юридичній особі.

Сучасний землеустрій зосереджує в собі мету забезпечити повноцінне та оптимальне управління земельними ресурсами. Поняття «управління земельними ресурсами» розтлумачують як сукупність заходів, зорієнтованих на оптимізацію поділу земель між видами економічної діяльності країни та їхнє раціональне використання, що забезпечить стабільність соціального й економічного розвитку країни [32, с. 179].

Інформаційне забезпечення управління земельними ресурсами слід розуміти процес надання обробленої відповідним чином інформації про земельні ділянки які у свою чергу зводяться у систему Державного земельного кадастру, інших інформаційних послуг зацікавленим користувачам відповідно до їхніх інформаційних потреб для вирішення питань з управління земельними ресурсами [27, с. 237].

У розвиток теорії і практики ведення державного земельного кадастру

та застосування його даних суттєвий вклад внесли такі відомі вчені–землевпорядники, як Гулько Р.Й., Лихогруд М.Г., Ковалишин О.Ф., Микула О.Я., Ступень М.Г., Таратула Р.Б., Третяк А.М. та інші.

Призначенням сучасного Державного земельного кадастру є забезпечення органів державної влади і місцевого самоврядування, а також зацікавлених підприємств, установ, організацій та громадян відомостями про землю з метою регулювання земельних відносин, організації раціонального використання й охорони земель, землевпорядкування, обґрунтування розмірів плати за землю тощо. Під час державної реєстрації, щодо внесення до Державного земельного кадастру відомостей про ділянку, які вносяться на основі рішення про надання громадянину дозволу на розробку проекту без затвердження цього проекту, а отже без вилучення земельної ділянки у землекористувача та без передачі земельної ділянки у власність чи оренду [9,с. 186].

Ведеться Державний земельний кадастр, керуючись Законом України «Про державний земельний кадастр», рис. 1.1.

Рисунок 1.1 – Порядок ведення Державного земельного кадастру [20].

Відповідно до закону, охоплює Державний земельний кадастр геопросторову інформацію, метадані та сервіси, доведення до громадськості, інша

діяльність із котрими та доступ до яких реалізується у мережі Інтернет відповідно до Закону України "Про національну інфраструктуру геопросторових даних" [3].

Ведеться Державний земельний кадастр на цифрових та паперових носіях. Якщо виявляться, що між даними на електронних та паперових носіях є розбіжності, то перевага тяжіє до друкованих відомостей на паперах.

Важливим є те, що усі зацікавлені користувачі даних земельного кадастру можуть свobodно використовувати інформацію публічної кадастрової карти, яка у онлайн режимі є доступною для усіх потребуючих через офіційний веб-сайт Держгеокадастру чи за посиланням <http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>.

Сьогодні функціонування та ведення кадастрової системи реалізується з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 р. № 564 «Деякі питання ведення та функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану» [3], яка передбачає створення необхідних умов для поновлення функціонування Державного земельного кадастру під час воєнного стану, розроблення механізму захисту інформації від злочинного втручання сторонніх осіб, правового захисту держави, громадян та юридичних осіб під час занесення інформації про об'єкти та використання такої інформації, у тому числі шляхом доступу до Державного земельного кадастру.

Деталізована інформація щодо основних змін у роботі АС ДЗК в умовах воєнного стану наведена у додатку А.

Первинним об'єктом та джерелом цієї інформації є окрема ділянка території, яка розглядається не тільки як фізичний об'єкт, а, як об'єкт правочинів.

Дефініція, систематизація та аналіз інформації про ділянки земель в системі реалізації державного земельного кадастру ведеться на базовому рівні. Склад відомостей земельного кадастру визначається законом [4], рис. 1.2.

Кадастрове зонування	<ul style="list-style-type: none"> • Кадастровим зонуванням є встановлення меж кадастрових зон і кварталів
Кадастрові зйомки - це комплекс робіт, виконуваних для визначення та відновлення меж земельних ділянок	<ul style="list-style-type: none"> • а) геодезичне встановлення меж земельної ділянки; • б) погодження меж земельної ділянки з суміжними власниками та землекористувачами; • в) відновлення меж земельної ділянки на місцевості; • г) встановлення меж частин земельної ділянки, які містять обтяження та обмеження щодо використання землі; • ґ) виготовлення кадастрового плану.
Бонітування ґрунтів	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Бонітування ґрунтів - це порівняльна оцінка якості ґрунтів за їх основними природними властивостями, які мають сталий характер та суттєво впливають на врожайність сільськогосподарських культур, вирощуваних у конкретних природно-кліматичних умовах. • 2. Бонітування ґрунтів проводиться за 100-бальною шкалою. Вищим балом оцінюються ґрунти з кращими властивостями, які мають найбільшу природну продуктивність.
Грошова оцінка земельних ділянок	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Грошова оцінка земельних ділянок визначається на рентній основі. • 2. Залежно від призначення та порядку проведення грошова оцінка земельних ділянок може бути нормативною і експертною. • 3. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок використовується для визначення розміру земельного податку, втрат лісгосподарського виробництва, економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель тощо. • 4. Експертна грошова оцінка використовується при здійсненні цивільно-правових угод щодо земельних ділянок. • 5. Грошова оцінка земельних ділянок проводиться за методикою, яка затверджується Кабінетом Міністрів України.
Державна реєстрація земельних ділянок	<ul style="list-style-type: none"> • Державна реєстрація земельних ділянок здійснюється у Державному земельному кадастрі в порядку, встановленому Законом.
Облік кількості та якості земель	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Облік кількості земель - відображення у відомостях і документах даних, які характеризують кожну земельну ділянку, а також землі за площею та складом земельних угідь, розподіл земель за власниками, землекористувачами. • 2. Облік якості земель - відображення у відомостях і документах даних, які характеризують земельні угіддя за природними і набутими властивостями, що впливають на їх продуктивність та економічну цінність, а також за ступенем техногенного забруднення ґрунтів.

Рисунок 1.2 – Склад відомостей Державного земельного кадастру [20].

Державний земельний кадастр є важливою ланкою в загальнодержавній кадастровій системі, оскільки він є основою для ведення кадастрів інших природних ресурсів.

Основним завданням ведення державного земельного кадастру є:

- а) забезпечення повноти відомостей про всі земельні ділянки;
- б) застосування єдиної системи просторових координат та системи ідентифікації земельних ділянок;
- в) запровадження єдиної системи земельно-кадастрової інформації та її достовірності.

Статтею 118, ч. 8 Земельного кодексу вказано, що органи виконавчої влади чи місцевого самоврядування мають повноваження передавати земельні ділянки з земель державної чи комунальної власності за процедурою вказаною у ст. 122 вказаного кодексу. Відповідно до статті 122, органи яким надано повноваження здійснювати вилучення земельних ділянок з державної чи комунальної власності повинні здійснювати розгляд клопотань у місячний

строк та надавати свої рішення про надання чи відмови у наданні з причини не відповідності земельної ділянки місцю розташуванню земельної ділянки законодавчим актам у сфері містобудівної документації [10].

Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» встановлено, що у разі відсутності плану зонування або детального плану території, надання земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування особам для містобудівних потреб забороняється.

Використання земель житлової та громадської забудови здійснюється відповідно до Генерального плану населеного пункту, плану зонування території (зонінг), іншої містобудівної документації, плану земельно-господарського устрою з дотриманням державних стандартів і норм (ст. 39 Земельного кодексу України).

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ

Львів – місто обласного значення, адміністративний центр Львівської області, рисунок 2.1. Одне з великих міст України, осередок культурний та політичний Західного регіону держави. Є столицею Галичини та центром Західної України. Львів розташований на перетині шляхів, що поєднують Схід та Захід Європи та є значною транспортною артерією – авіаційного та залізничного сполучення та великим промисловим конгломератом. Станом на 1.03.2021 року населення Львова за даними Львівської міськради становило 718 383 особи. За чисельністю мешканців місто є сьомим в Україні та сорок восьмим у Європі [8].

Рисунок 2.1 – Схема Львівської області
(http://database.ukrcensus.gov.ua/regionalstatistics/pasport_lv.asp?lang=uk)

Населення Львівської міської територіальної громади – 783 065 чол. або 31 % від усіх мешканців області.

Площа Львівської міської територіальної громади – 315,6 км². Кількість населених пунктів – 20, з них 3 міста, 2 смт та 15 сіл (селище міського типу Брюховичі; село Великі Грибовичі; місто Винники; село Воля-Гомулецька; село Гряди; місто Дубляни; село Завадів; село Зарудці; село Зашків; село Збиранка; село Лисиничі; місто Львів – адміністративний центр; село Малехів; село Малі Грибовичі; село Малі Підліски; село Підбірці; село Підрясне; селище міського типу Рудне; село Рясне-Руське; село Ситихів), рисунок 2.2.

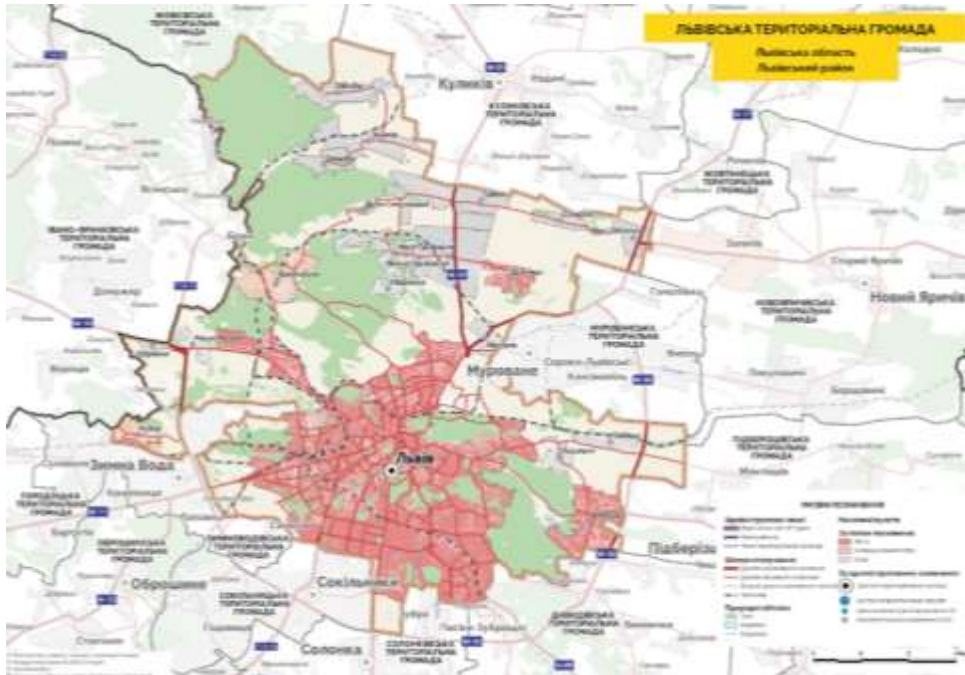

Рисунок 2.2 – Схема Львівської територіальної громади (<https://decentralization.gov.ua/newgromada/4215/composition>).

Площа міста становить 182,01 км² Львівської міської територіальної громади. Воно розташоване у центральній частині Львівського району Львівської області. Львівський район оточений Червоноградським, Золочівським, Стрийським та Новояворівським районами. Схема розташування району зображена на рисунку 2.3.

Рисунок 2.3 – Схема розташування Львівського району в структурі Львівської області (<https://lvivskaray-rada.gov.ua/lvivskyy-royon>).

Центр міста Львів включений до переліку Світової спадщини ЮНЕСКО. В місті сконцентровано найбільше пам'яток архітектури в Україні. 28.04.2009 р. Львову Державною службою туризму і курортів України та

Громадською радою з питань туризму і курортів Міністерства культури і туризму України було надане почесне звання Культурної столиці України.

Відстань міста до кордону з Польщею близько 70 км, а до столиці України 469 км. У місті є 2 автовокзали, 4 автостанції, залізничний вокзал та міжнародний аеропорт. У Львові функціонують 4 різновиди громадського транспорту: автобус, трамвай, тролейбус та маршрутне таксі.

За адміністративним поділом місто складається з шести районів: Галицького, Залізничного, Личаківського, Франківського, Шевченківського та Сихівського, рис. 2.4.

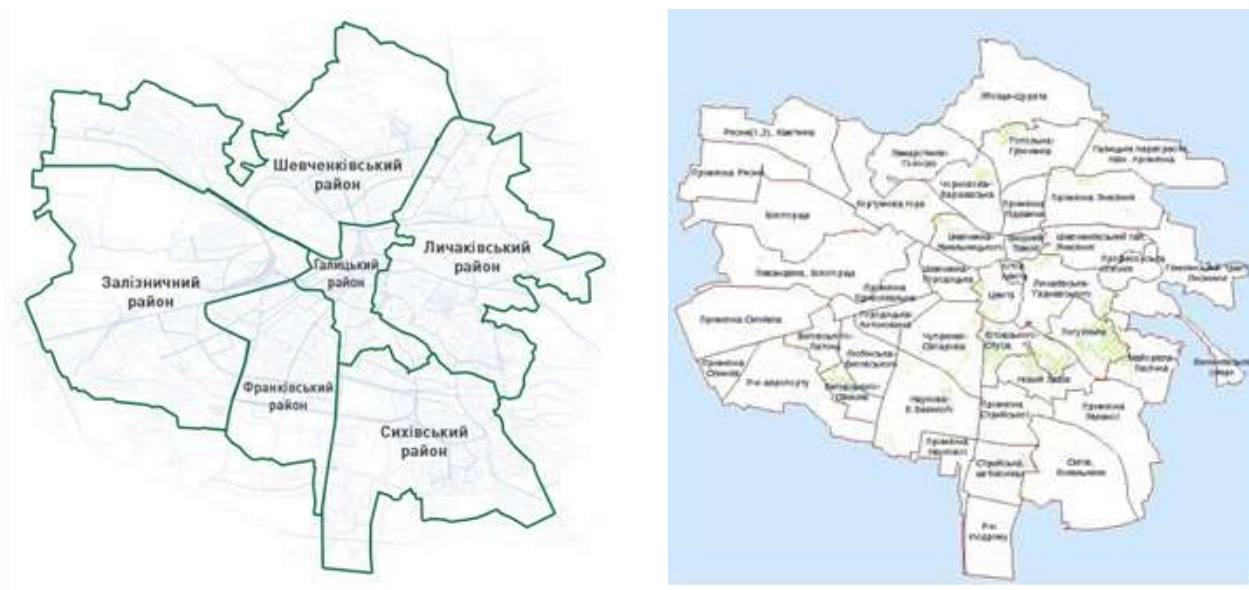

Рисунок 2.4 – Схема районів міста Львів (<http://1news.zp.ua/ru/luchshie-rajony-lvova-dlya-pokupki-kvartiry>; https://lviv.pm/2009/07/elektronniy-putivnik-vulitsyami-mista.html#google_vignette)

Львів розташований на перетині горбистого Розточчя, Львівського плато та низової Надбужанської котловини. Через місто простягається горбисте пасмо Головного вододілу Європи, який розмежує водні артерії басейнів Чорного та Балтійського морів (та рік Дністра та Західного Бугу).

У Львові розташовано понад 20 парків та зелених зон, 16 пам'яток природи та 2 ботанічні сади. Пам'ятками національного значення садово-паркового мистецтва є два парки, і ще один – місцевого значення. У міських межах розташований регіональний ландшафтний парк «Знесіння», площа його природоохоронної території понад 300 га, особливістю парку є його найбільш приближена до природного стану екосистема [8].

Найбільші площі займають чорноземи, торфово-болотні та елювіальні ґрунти. Основними ґрунотвірними породами є лесоподібні суглинки, на них формувались темно-сірі опідзолені здебільшого поверхнево-глеюваті, та глейові легкосуглинкові ґрунти та їх еродовані різновиди. На узвишсях Верхньополтвинської котловини на верхах пагорбів Розточчя та Побужжя поширеними є сірі опідзолені з різним ступенем змитості легкосуглинкові ґрунти. На уступах Львівського плато переважають ґрунти дерново-підзолисті піщані з різноманітною змитості, розмиті та змиті ґрунти ярів та балок, материнськими породами для яких є третинні піски. Менш поширеними є дернові ґрунти на елювії пісковиків, мергелів, вапняків, які належать до ерозійних залишків.

Центр міста, який століттями піддавався господарській діяльності, характерним є понищений ґрунтовий покрив, його класифікують до рекультивованих ґрунтів без насипного гумусового горизонту [8].

Середня висота міста над рівнем моря складає 289 м, гора Високий Замок з висотою 412 м над рівнем моря є найвищою точкою міста. Візуальну характеристику міста за рельєфною будовою зображено на рисунку 2.5.

Нажаль більше половина міських водотоків є каналізованими. Основними річками Львова є Полтва та Зубра. Також на території міста ще можна застати озера та ставки, але зважаючи на бурхливу розбудову міста, невідомо що наше покоління залишить для нащадків, і чи не чекає їх доля Полтви.

Клімат Львова є помірно-континентальним: м'яка зимою та тепле літом. Середні дані температури повітря становлять $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$ у січні і $+18\text{ }^{\circ}\text{C}$ у липні. Абсолютний температурний максимум повітря ($+37,0\text{ }^{\circ}\text{C}$), абсолютний мінімум – ($-33,6\text{ }^{\circ}\text{C}$); максимальна кількість опадів – 1 422 мм. За останні 100—120 років температура повітря у Львові зростає, що зумовлено зміною клімату загалом по планеті. Вологість повітря – 79 % у середньому за рік. Найактивнішими є західні вітри, пасивніші – північно-східні.

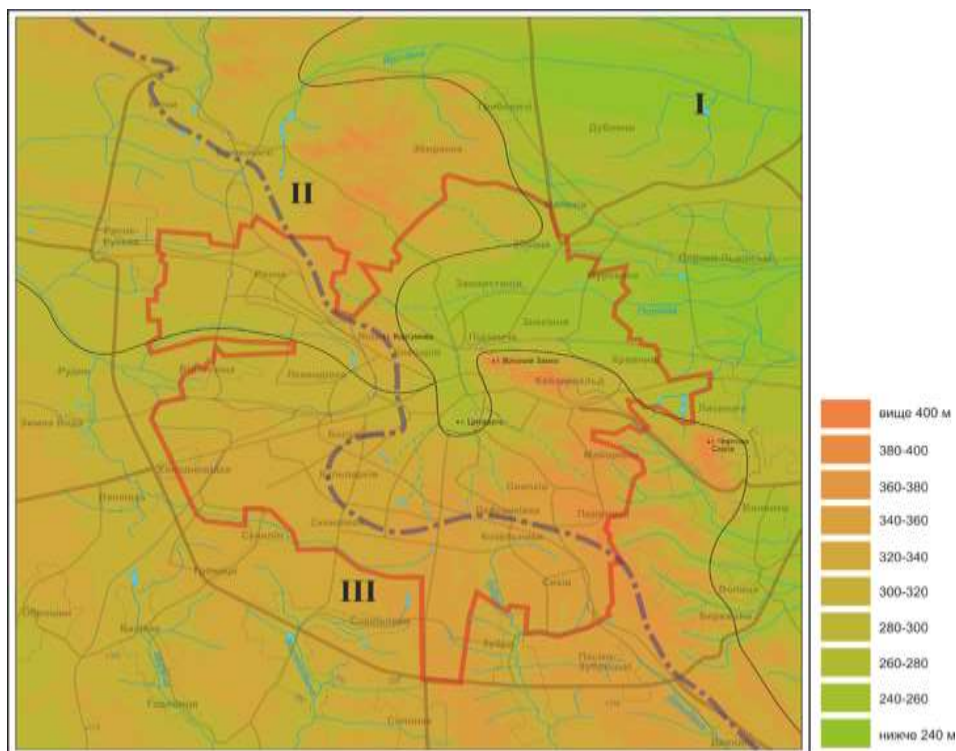

Рисунок 2.5 – Геоморфологічна схема Львова з вододільною лінією (<https://uk.wikipedia.org>).

Середні щомісячні температури у Львові подані у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Середні щомісячні температури (день і ніч) у Львів (<https://uk.wikipedia.org>).

Показник	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.	Жовт.	Лист.	Груд.	Рік
Абсолютний максимум, °С	13,8	17,7	22,4	28,9	32,2	33,4	36,3	35,6	34,5	25,6	21,6	16,5	36,3
Середній максимум, °С	-0,1	1,3	6,3	13,6	19,4	22,0	23,9	23,5	18,3	12,9	6,0	0,9	12,3
Середня температура, °С	-3,1	-2,2	1,9	8,3	13,8	16,4	18,3	17,7	13,0	8,1	2,6	-1,8	7,8
Середній мінімум, °С	-6,1	-5,5	-1,7	3,6	8,4	11,3	13,2	12,5	8,4	4,1	-0,3	-4,6	3,6
Абсолютний мінімум, °С	-28,5	-29,5	-24,8	-12,1	-5	0,5	4,5	2,6	-3	-13,2	-17,6	-25,6	-29,5
Норма опадів, мм	40	44	45	52	89	89	96	77	67	52	49	48	748

Львів є потужним діловим хабом між Варшавою та Києвом. Відповідно до Стратегії економічного розвитку Львова до 2025 року прогнозується, що пріоритетними галузями економіки міста стануть туризм та інформаційні технології, провідними є сфера бізнес-послуг та логістики. До прикладу, у місті базується сервісний центр Nestlé, який керує своїми підрозділами у 20 країнах Центральної та Східної Європи. У 2016 зайшов на ринок Глобальний сервісний центр VimpelCom, який спеціалізується на операціях з фінансів, закупівель і HR-процесів у восьми країнах діяльності компанії. У 2018 у та-

кож відкрився Центр надання послуг PricewaterhouseCoopers, спеціалізація – послуги аудиту та консультації у Центральній та Східній Європі.

Дякуючи віддаленості міста від території активних бойових дій та близькість до меж ЄС, Львів розвинувся як волонтерський та гуманітарний хаб. Львів став проміжним пунктом та притулком для понад 5 мільйонів внутрішньо переміщених громадян, а понад 150 тисяч з них у місті залишилися. Львів також відвідували наші співгромадяни для відпочинку та емоційного перезавантаження, що суттєво допомогло функціонуванню міської економіки. Сьогодні 90% туристів у місті – українці, котрі не планують заздалегідь відпочинок. Гості розташовуються у Львові здебільшого 2-3 доби, а іноземці відвідують місто, переважно, волонтерючи.

Основні відомості про об'єкт землеустрою.

Місце розташування – Львівська область, м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103.

Землекористувач – Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Фруктовий сад», в особі керівника Скарсгард Надії Ростиславівни.

Код ЄДРПОУ – 44402706.

Адреса реєстрації - Україна, 79017, Львівська обл., м. Львів, вул. Левицького К., 99.

Площа – 0,2757 га.

Форма власності до розробки проекту – комунальна;

Категорія земель до і після проекту: землі житлової та громадської забудови.

Цільове призначення земельної ділянки (згідно класифікацією видів цільового призначення земель):

- на момент складання проекту землеустрою – (02.11) землі запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам), угіддя – забудовані землі;

- запропоноване проектом землеустрою – (02.03) для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку, угіддя – (007.02) ба-

гатоповерхова забудова.

Сучасний стан використання.

Згідно Ухвали Львівської міської ради 10-ї сесії 8-го скликання №2562 від 30.09.2022 р. Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Фруктовий сад», в особі керівника Скарсгард Надії Ростиславівни надано дозвіл на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки на вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103 для обслуговування багатоквартирних житлових будинків за рахунок земель, що не надані у власність або користування, з подальшим їх переведенням до земель житлової та громадської забудови.

Актами приймання-передачі житлових комплексів будинку №43, №45 на вул. І. Мечникова та будинків №99, №101, №103 на вул. К. Левицького з балансового обліку Львівського комунального підприємства «Господар» в управлінні ОСББ «Фруктовий сад» 27.04. 2021 року передано на баланс 5 багатоквартирних житлових будинків. Рік введення в експлуатацію будинків – 1939.

Згідно довідки із звітності з кількісного обліку земель про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями №13-0.37-2717/169-21 від 20.09.2021 р. відповідно до зареєстрованих державних актів на право власності на земельну ділянку ОСББ «Фруктовий сад» відсутнє.

Згідно довідки із державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями №13-0.37-747/109-21 від 10.09.2021 р. земельна ділянка на вул. Мечникова, 43,45 та вул. К.Левицького, 99,101,103 у м. Львові відноситься до земель м. Львова, які не надані у власність або користування.

Земельна ділянка межує з :

- від А до Б землі міста (кад номер не визначено)
- від Б до В землі ТЗОВ "Тарден Хоум" (кадастровий номер 4610137200:04:004:0077);

- від В до Г землі ТЗОВ "Тарден Хоум" (кадастровий номер 4610137200:04:004:0076);
- від Г до Д землі ОСББ "Джерело-Л" (кадастровий номер не визначено);
- від Д до Е землі загального користування - вул. Левицького;
- від Е до Є землі ОСББ "К -Левицького-97" (кадастровий номер не визначено);
- від Є до А землі загального користування - вул. Мечникова.

2. РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Теоретично поняття «регулювання містобудівної діяльності» включає в себе класифікацію у предметному контексті правового регулювання містобудування. Виділяють шість видів правового регулювання, до їх переліку входять: територіальне планування, містобудівне зонування, планування територій, реконструкція будівель, будівництво капітальних об'єктів та архітектурно-будівельне проектування [11, с. 342].

Правове регулювання містобудівної діяльності в своєму контексті розшифровується як основна функція державного управління у сфері містобудування, мета даної функції полягає у дотриманні вимог чинного законодавства [9, с. 226].

Конституцією України передбачено надання певних повноважень органам місцевого самоврядування, про цей факт йдеться у статті 143 ч. 3 [9, с. 156]. Органи місцевого самоврядування здійснюють державне регулювання у сфері містобудування відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про архітектурну діяльність», Закон України «Про основи містобудування».

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» є відносно новим законодавчим актом у сфері містобудування. Вказаний закон у своєму контексті стосується забезпечення розвитку територій з урахуванням усіх інтересів.

Починаючи з 17 лютого 2011 року вступив в силу Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». Вищевказаний закон став одним із прогресивних у своїй галузі, скоротивши та спростивши низку дозвільних процедур для будівництва. Під час підписання закону планувалося, що головні містобудівні документи, а саме, Генеральні плани населених пунктів повинні були прийняти статус безстрокових.

Правильне та чітке визначення предмету правового регулювання Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» дасть детальну його характеристику. Зазвичай назва законодавчого проекту коротко пояснює поняття предмету, таким чином визначення «містобудівна діяльність» розкри-

вається у Законі України «Про основи містобудування», та означає цілеспрямовану діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян, об'єднань громадян по створенню та підтриманню повноцінного життєвого середовища, яка включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при збереженні традиційного характеру середовища, реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури.

Натомість поняття «регулювання» означає вплив на певний процес головною метою якого є не порушити бажаного перебігу подій.

Отже, аналізуючи назву Закону можна зробити висновок, що в законі охоплено низку областей регулювання органів влади, фізичних та юридичних осіб у таких сферах діяльності як від прогнозування розвитку територій, до будівництва чи створення інфраструктури.

Закон України «Про основи містобудування» став основою для подальшого прийняття низки законів в галузі містобудування. Поняття та терміни, які описані в законі є базовими для закону «Про регулювання містобудівної діяльності», але на відміну від закону-попередника має розширений предмет правового регулювання, що руйнує систему звичайного законодавства у своїй галузі.

Характеризуючи закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» ми вперше спостерігаємо його специфічність в тому, що даний законодавчий документ охоплює багато інших законодавчих та нормативних документів, такі як: Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закон України «Про основи містобудування», Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про землеустрій», та своїм затвердженням вніс зміни до вищевказаних законів.

Закон складається із п'яти розділів, кожен з яких узагальнює та синтезує певні статті за відповідною тематикою.

Перший розділ розкриває загальні поняття головних містобудівних термінів. Згідно ст. 1 Генеральний план населеного пункту – це безпосередньо головна містобудівна документація, що складається для чіткого вирішення планування та забудови, використання території цілого населеного пункту. Натомість поняття детального плану, що також розкривається у вказаній статті, означає створення містобудівної документації з метою визначення планувальної організації та розвитку території кварталу, мікрорайону чи іншої території населеного пункту. Детальний план розробляється для уточнення положень Генерального плану.

Опираючись на генеральний план, враховуючи зауваження до нього та враховуючи планувальні обмеження для м. Львова запроваджені такі регламенти, рис. 3.1.

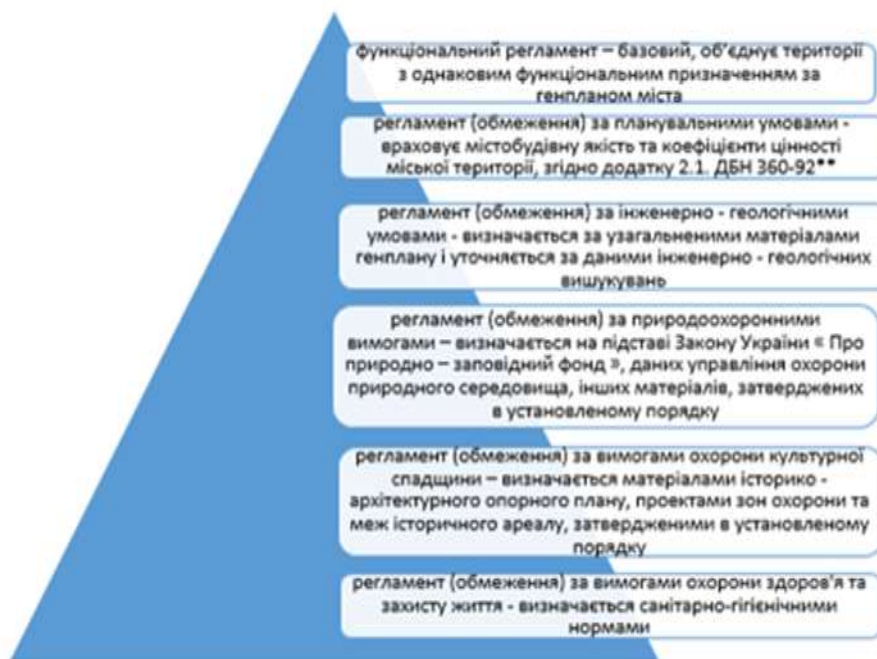

Рисунок 3.1 – Містобудівні регламенти міста Львова (<https://city-adm.lviv.ua/lmr/plany-zonuvannia/2650-plan-zonuvannia-zaliznychnoho-ta-shevchenkivskoho-raionu>)

План зонування території (зонінг) уособлює в собі, згідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», містобудівну документацію розроблену безпосередньо для визначення певних умов та обмежень містобудівних потреб в межах виділених зон. Зокрема, на сьогодні це єдиний законодавчий документ, який дає визначення поняттю зонінг, рис. 3.2.

Базова схема зонування встановлюється за основним функціональним регламентом, в якому закладено дозволені тільки для цієї зони типи забудови та іншого використання земель за певним призначенням та вимогами забудови в об'ємі правил «Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст» [9, с. 168].

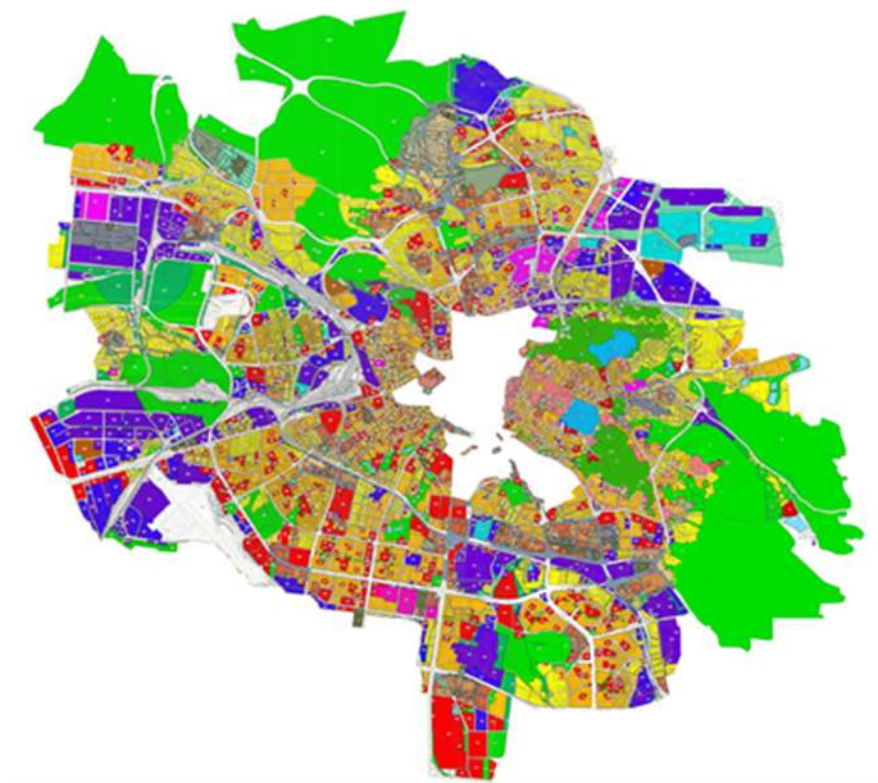

Рисунок 3.2 – Зонінг міста Львів Львівської міської ради (<https://city-adm.lviv.ua/lmr/plany-zonuvannia/2650-plan-zonuvannia-zaliznychnoho-ta-shevchenkivskoho-raionu>)

Аналізуючи основні складові містобудування, основна їх частина сконцентрована містобудівною документацією, яка також розкриває своє поняття в статті 1 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та означає затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання та планування території.

Також в планувальних документаціях поширений такий містобудівний термін, як «червоні» лінії, що означає визначені межі запроектованих та існуючих вулиць та розмежовує територію забудови із земельними ділянками інших функціональних призначень.

Стаття 4 Закону пояснює тлумачення понять об'єктів та суб'єктів містобудування. Згідно вказаної статті об'єкт містобудування класифікують за адміністративними рівнями: державного значення, місцевого значення, в ме-

жах населеного пункту та за межами населеного пункту. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи згідно статті 4 є чітко визначеними суб'єктами містобудування.

У розділі 2 описані планування територій та їх фінансування. Згідно статті 10 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» розроблення нормативних документів на державному рівні у сфері планування фінансується за рахунок коштів Бюджету України. Різні види містобудівної діяльності на місцевому рівні здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів. Винятком є те, що до фінансових інвестицій проектів можна залучити кошти, які не суперечать закону. Наприклад, до фінансування детального плану територій окремої частини сільської ради чи міста можуть залучитися інвестори українського походження. Суб'єкти містобудування, а саме фізичні та юридичні особи, які зацікавлені в розробці проектної документації для подальшого будівництва фінансують проекти самостійно.

Замовником проектних планувальних робіт на державному рівні є Верховна Рада України, яка погоджує та затверджує даний вид робіт.

Розроблення містобудівних документів на місцевому рівні здійснення за рішенням обласних та районних державних адміністрацій, селищних та сільських рад. У березні 2018 році було внесено зміни до частини у якій йдеться про затвердження планувальних документів, згідно змін затвердження відбувається відповідними органами, які надали дозвіл на розробку з умовою позитивного висновку цієї документації державної експертизи екологічної оцінки.

Стаття 16 трактує планування територій на місцевому рівні, до яких в першу чергу відноситься Генеральний план населеного пункту. Головна містобудівна документація розробляється з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Зміни до Генерального плану вносяться один раз на п'ять років, вносяться та затверджуються зміни замовником даної містобудівної документації.

Головним принципом Генерального плану є його доступність у вільному доступі для всіх громадян України чи окремого населеного пункту.

Стаття 18 закону пояснює принципи розроблення плану зонування. Аналізуючи вказану статтю, можемо чітко визначити з якою метою і на якій основі розробляється зонінг населеного пункту. Отже, план зонування, як містобудівна документація, створюється на основі затвердженого Генерального плану та визначає умови, а також обмеження чи обтяження використання територій в межах зон для містобудівних потреб. При розробці плану зонування враховується мета створення, визначаються середовища із збалансованою концентрацією промисловості поблизу житлових зон, створення сприятливих умов для життєдіяльності населення, визначення охорона зон та охорона у них об'єктів історико-культурного значення. Особливістю зонування є те, що в межах виділених зон обмеженої містобудівної діяльності встановлюють допустимі та дозволені види використання площ населеного пункту для містобудівних потреб.

Відповідно статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у разі відсутності Генерального плану, плану зонування або детального плану території передача (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичним та юридичним особам для містобудівних потреб забороняється.

Отже, містобудівна діяльність – це процес формування нових та перетворень існуючих поселень людей з урахуванням державних, приватних та громадських інтересів. У більш загальному вигляді містобудування можна охарактеризувати як організацію найбільш сприятливого простору для життя людей з метою створення сприятливих умов проживання населення, зниження рівня шкідливого впливу діяльності. Містобудівна діяльність впроваджується на місцевому та регіональному рівнях та повинна забезпечувати чітку організацію розселення її планування і забудову, збереження історико-культурного простору таких поселень.

Регулювання містобудівної діяльності – це здійснення державою за допомогою всіх юридичних засобів впливів на суспільні відносини з метою упорядкування та охорони об'єкту містобудівної діяльності.

На місцевому рівні регулювання містобудівної діяльності у правовому аспекті відноситися до багатьох галузей, таких як цивільне, фінансове та земельне. Земельним правом врегульовуються містобудівні відносини безпосередньо пов'язані із використанням корисних властивостей земельних ділянок.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» найкращим чином урегулює питання котрі виникають у містобудівній діяльності. Відповідно Закону процес регулювання покладений на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Аналізуючи закон стає зрозуміло що він у своєму змісті роз'яснює всі поняття, котрі стосуються містобудівних документів та понять.

5. ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ У ВЛАСНІСТЬ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА І ОБСЛУГОВУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ ГОСПОДАРСЬКИХ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД НА ТЕРИТОРІЇ М.ЛЬВІВ

5.1 Розробка, погодження і затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки

За останні роки незалежної України приватизація земель є основним завданням земельної реформи яка передбачає перехід частин земельного фонду фізичним і юридичним особам у їхню власність. Приватизація – це сукупність юридичних дій щодо вилучення земель державної або комунальної власності для особистого користування громадян. Саме з цією метою і розробляються проекти землеустрою.

Відповідно до статті 1 закону України «Про землеустрій» проектом землеустрою називається сукупність економічних, проектних і технічних документів щодо обґрунтування заходів з використання та охорони земель, які передбачається здійснити за таким проектом» [19].

Згідно до статті 123 Земельного кодексу України надання земельних ділянок державної або комунальної власності у власність чи користування здійснюється органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування за умови рішення вищезазначених органів приймається на підставі проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок у разі: надання земельної ділянки із зміною її цільового призначення; формування нової земельної ділянки (крім поділу та об'єднання). Надання у користування земельної ділянки, зареєстрованої в Державному земельному кадастрі відповідно до Закону України «Про Державний земельний кадастр», право власності на яку зареєстровано у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, без змін її меж та цільового призначення здійснюється без складення документації із землеустрою.

4.1.1. Розробка, погодження і затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки

Складання проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки є основною складовою земельних відносин України та важливим етапом у переході прав власності на земельні ділянки.

Відповідно до положень статті 50 Закону України «Про землеустрій» проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки складається у разі зміни цільового призначення земельних ділянок або формування нових земельних ділянок, зокрема у випадку одержання безоплатно у власність чи у користування із земель державної або комунальної власності [19].

4.1.2. Отримання дозволу органу місцевого самоврядування

Створення проекту щодо відведення земельної ділянки у власність розпочинається з поданням заяви (клопотання) до місцевих органів самоврядування за місцем розташування, відповідно до проекту котрий розглядається у дипломному проекті – до Львівської міської ради. До Львівської міської ради подається заява до якої додається пакет документів, який включає наступні документи:

Заява (клопотання) на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки. Подається така заява на ім'я міського голови. В тексті вказується орієнтовна площа, у випадку вказаного проекту громадянка України відповідно до ст. 121 Земельного кодексу України, вказала орієнтовну площу 0,2757 га, таким чином не порушивши норм безоплатної приватизації. Також в заяві вказується цільове призначення запроектованої земельної ділянки – для обслуговування багатоквартирних житлових будинків за рахунок земель, що не надані у власність або користування, з подальшим їх переведенням до земель житлової та громадської забудови, адреса: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103, та коротко вказується на підставі яких правостановлюючих документів особа володіє нерухомим майном розташованого на ділянці запроектованій до відведення.

Графічні матеріали місця розташування земельної ділянки, запроектованої до відведення. Такими матеріалами можуть бути топографічний план м 1:500, які можна запросити в Геодезичній службі міста Львів або викопіювання з Генерального плану міста.

Копії правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомого майна розташованих на земельній ділянці.

Фотофіксація земельної ділянки.

Копія паспорту та ідентифікаційного номеру особи, котра має намір приватизувати земельну ділянку, або копія документу, котрий засвідчує право діяти від імені такої особи.

Заява вважається успішно прийнятою, коли на копії проставлено дату прийняття та вхідний номер. Спочатку заяву з відповідним пакетом документів розглядається Департаментом комунальної власності на відповідність вказаною земельної ділянки Генеральному плану, та плану зонування міста Львів.

Вказана земельна ділянка за адресою: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103 відповідає затвердженій містобудівній документації міста Львів, таким чином заява на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, була направлена на чергову сесію Львівської міської ради на якій депутати шляхом голосування прийняли позитивне рішення. Результатом даної сесії є надання дозволу на розроблення проекту землеустрою.

Розробка проекту. Розробляти проект землеустрою згідно чинного законодавства, а саме ст. 26 Закону України «Про землеустрій» має право землевпорядна організація котра має у своєму складі два і більше сертифікованих інженерів-землевпорядників. Розробка проекту здійснюється за угодою сторін та має відповідний термін дії. Землевпорядна документація включає в три етапи, які ми опишемо по ходу записки.

4.1.2.1. Підготовчий етап

На першому етапі розробки проекту складається договір між замовником та виконавцем робіт, тобто землевпорядним підприємством. В договорі

вказується його предмет, вартість робіт, строк виконання робіт, відповідальність сторін, порядок вирішення спорів, конфіденційність договору, строк дії договору та інші умови, реквізити сторін. Договір фіксується печаткою підприємства.

Далі складається завдання для розроблення проекту землеустрою в якому вказується яка робота буде виконана, мета виконання та замовник. Вказується підстава для виконання робіт (заява, рішення). Під час підготовчого етапу вказується характеристика об'єкту (місце розташування, форма власності, цільове призначення земельної ділянки), вихідні дані (обмеження, розмір земельної ділянки, інші матеріали), вказується результат виконаної роботи. Завдання на розроблення проекту землеустрою було підписано керівником підприємства та затверджено Замовником. Це є додатком до договору для виконання робіт [19].

Для подальшого складання проекту необхідно отримати з Управління архітектури та містобудування Львівської міської ради відомості про земельну ділянку (Висновок про визначення відповідності місця розташування земельної ділянки містобудівній документації, таблиця 4.1), та саме вкопіювання з генерального плану та плану зонування території, рис. 4.1.

Рисунок 4.1. – Вкопіювання з Генерального плану м. Львів, місце розташування земельної ділянки. Згідно з вкопіюванням з Генерального плану земельна ділянка відноситься до багатоквартирної житлової забудови / [https://mbk.city-adm.lviv.ua/map/genplan#/13:24.035165,49.831049:0.00:0.00?baseLayer=orto10&layers=,1720117256127514145]

Згідно Висновку Департаменту містобудування Управління архітектури та урбаністики про визначення відповідності місця розташування земель-

ної ділянки згідно містобудівної документації, інформацію відповідно до затвердженої містобудівної документації ми подали у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Висновок про визначення відповідності місця розташування земельної ділянки містобудівній документації

№	Заявник	ОСББ «Фруктовий сад»
2	Адреса	м. Львів, вул. К. Левицького, 99, 101, 103 та вул. Мечникова,
3.	Адміністративний район	Личаківський
4.	Пропоноване заявником використання земельної ділянки	для обслуговування багатоквартирних житлових будинків
5	Орієнтовна площа земельної ділянки	0,2553 га.
6	Відповідно до Генерального плану м. Львова, затвердженого ухвалою Львівської міської ради 30.09.2010 № 3924	Багатопверхова житлова забудова (5,9, 14, 15 поверхів)
7.	Відповідно до Плану зонування території Личаківського району м. Львова, затвердженого ухвалою Львівської міської ради від 01.12.2016 № 1283	Функціональна зона: Ж-2 - зона малоповерхової квартирної забудови (до 4-х поверхи включно)
8.	Наявність/відсутність детального плану території	відсутній
9	Відповідно до схеми зонування за регламентами:	
9.1	історико-архітектурний регламент	ІА-4 - межа історичного ареалу
9.2	природньо-заповідний регламент	без обмежень
9.3	санітарно-гігієнічний регламент	без обмежень
9.4	інженерно-геологічний регламент	без обмежень
9.5	планувальний регламент	ІІІ - перша середня зона. К = 1,25
10.	Відповідає / не відповідає містобудівній документації.	

Ж-2 - зона малоповерхової квартирної забудови (до 4-х пов. включно), в межах якої серед переважних та допустимих видів забудови та іншого використання земельних ділянок передбачено:

✓ багатоквартирні житлові будинки до 4-х поверхів включно (не вище 15м в стінах (що визначається від найнижчої відмітки поверхні землі до закінчення конструктивної частини стін останнього поверху) і не вище 18 м до гребеня даху);

✓ багатоквартирні житлові будинки до 6-ти поверхів включно (не вище 22м в стінах (що визначається від найнижчої відмітки поверхні землі до закінчення конструктивної частини стін останнього поверху) і не вище 25м до гребеня даху).

ІА-4 - межа історичного ареалу, в межах якої допускається збереження і реставрація забудови та середовища, а також реконструкція і нове будівни-

цтво - за процедурою п 1.4.2 і 3.2.2 зонігу (регламентується висота нової і реконструйованої забудови - до 15 м. крім випадків, визначених планом зонування території м. Львова).

Відповідно до ч. 3 ст. 123 Земельного кодексу України невідповідність місця розташування земельної ділянки містобудівній документації є підставою відмови у наданні дозволу на виготовлення проекту землеустрою [ ].

Відповідно до ст. 50 Закону «Про землеустрій», у якому перерахований перелік документів, що входить до складу проекту землеустрою визначено, що землевпорядна документація повинна містити довідку з державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями. Вказана довідка містить відомості стосовно категорії земель та інформацію щодо земель за рахунок котрих відводиться запроектована земельна ділянка та надається територіальним відділом Держгеокадастру.

Для отримання довідки потрібно подати наступний пакет документів, який складається з заяви з відповідним проханням надати довідку рішення Львівської міської ради про проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103 та графічні матеріали на яких вказано місце розташування земельної ділянки, копії паспорту та ідентифікаційного номеру особи котрій надано дозвіл на розроблення землевпорядної документації або копії документу, котрий вказує на можливість діяти від її імені.

Згідно довідки із державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями №13-0.37-747/109-21 від 10.09.2021 р. земельна ділянка на вул. Мечникова, 43,45 та вул. К. Левицького, 99,101,103 у м. Львові відноситься до земель м. Львова, які не надані у власність або користування. Власником земель виступає міська рада відповідно до ст. 83 Земельного кодексу України, до земель ко-

мунальної власності входять всі землі крім земель приватної власності та державної. Згідно довідки угіддя визначатимуться розробленим проектом землеустрою. Категорія земель визначатиметься статтею 20 Земельного кодексу України. Відповідно до порядку земельна ділянка відноситься до – земель житлової та громадської забудови.

Цільове призначення земельної ділянки (згідно класифікацією видів цільового призначення земель) [28, с. 125]:

- ✓ на момент складання проекту землеустрою – (02.11) землі запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам), угіддя - забудовані землі;
- ✓ запропоноване проектом землеустрою – (02.03) для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку;
- ✓ угіддя – (007.02) багатоповерхова забудова.

4.1.2.2. Виконання польових робіт

Аналізуючи Закон України «Про землеустрій» неможливо не зупинитися на ст. 50. Відповідно до якої, матеріали польових (геодезичних) робіт є обов'язковими у складі проектів відведення земельних ділянок.

Відповідно до «Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500» геодезичні роботи виконуються сертифікованими інженерами-геодезистами. Розглядаючи проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки, ми можемо спостерігати той факт, що розробник, а саме, землевпорядна організація, не має у своєму складі сертифікованого інженера-геодезиста, таким чином виконання геодезичних робіт можливо забезпечити за допомогою укладання договору з підрядною організацією, яка має сертифікованого інженера-геодезиста та сертифіковані прилади для виконання робіт [7].

На запроектованій до відведення земельній ділянці було виконано ряд польових (геодезичних) робіт відповідно до умов укладеного договору між фірмою-розробником документації та безпосередньо з сертифікованим інженером-геодезистом. Результатом роботи інженера-геодезиста є технічний звіт проведених робіт та топографічний план земельної ділянки нанесений на

планшет завірений Геодезичною службою м. Львова та наведений в додатку 1. Виконання польових робіт можна розділити умовно на наступні етапи: **підготовчий**, в який входить збір та обробка досліджень минулих років, **польовий** - безпосередньо здійснення комплексних польових вимірювань, створення абрису земельної ділянки на якій виконуються роботи, та завершальний етап який є безпосередньо камеральною обробкою даних польових вимірювань, оформлення технічного звіту.

Відповідно до технічного звіту на земельній ділянці під час польового етапу виконувалися наступні роботи:

1. Теодолітний хід
2. Хід тригонометричного нівелювання
3. Топографічне знімання М 1:500

Для високоточного знімання земельної ділянки було використано ряд взаємопов'язаних технологічних процесів. Згідно «Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500» геодезичною основою є пункти Державної геодезичної мережі та розрядних мереж згущення. На земельній ділянці запроєктованій до відведення було виконана прив'язка вихідних пунктів до пунктів Державної геодезичної мережі за допомогою методу GPS вимірювань. При виконання робіт вказаним методом точність виконання не перевищує допустимих значень.

Від пунктів геодезичної основи була створена зйомочна мережа методом прокладання теодолітного ходу. Вирівнювання теодолітного ходу виконано без порушення допустимих значень кутових нев'язок, додаток В.

Висотна мережа складається із пунктів планового обґрунтування та окремих реперів. Висоти планової основи, знімальної мережі визначалися методом тригонометричного нівелювання. Різниця перевищень між точками висотної мережі не перевищують допустимих значень.

Створення топографічного плану земельної ділянки відбувалося відповідно до «Інструкцією з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500» із застосуванням діючих «Умовних знаків для топографічного знімання планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500». Вихідну топо-

графо-геодезичну інформацію отримано наземним методом, шляхом топографічного знімання із застосуванням електронного тахеометра. Паралельно з виконання топографічної зйомки було виконано обстеження підземних інженерних споруд [7].

Легітимність використання пунктів підтвержене випискою координат та висот пунктів ДГМ із Банку геодезичних даних.

Користування геодезичними та картографічними даними в електронному вигляді здійснювалося через геопортал Державної геодезичної мережі (<https://dgm.gki.com.ua/>).

Юридичні та фізичні особи мають право користуватися матеріалами Державного картографо-геодезичного фонду України з додержанням вимог Закону Про топографо- геодезичну і картографічну діяльність та Положення про цей фонд.

Камеральне опрацювання польових матеріалів виконане системою автоматизованої обробки результатів топографо-геодезичних робіт «Digitals». Площа земельної ділянки по фактичному користуванні земельної ділянки за результатами обчислення складає 0,2553 га, також були обчисленні координати меж земельної ділянки та лінійні проміри які наведенні у таблиці 4.2.

Каталог координат зовнішніх меж земельної ділянки схема координат СК63.

Визначення координат кутів повороту межі, довжин сторін, дирекційних кутів, периметру межі, обчислення площі землекористування і викреслення планів виконувалось в програмі Digitals XE. Враховуючи вимоги Наказу Мінагрополітики від 02.12.2016 року №509 «Про Затвердження Порядку використання Державної геодезичної референтної системи координат УСК-200 при здійсненні робіт із землеустрою» координати земельної ділянки було перераховано з системи координат СК-63(яка використовувалася при здійсненні робіт із землеустрою) в систему координат УСК-2000 за допомогою програми Digitals XE.

Легітимність використання пунктів підтвержене випискою координат та висот пунктів ДГМ із Банку геодезичних даних.

Таблиця 4.2 – Каталог координат зовнішніх меж земельної ділянки

№	Назва	X	У	Відстань(м)	Дирек.кути	Внутр.кути
1	1	5 513 110	1 339 635	2	113°21'43"	088°40'52"
2	О	5 513 110	1 339 636	12	113°24'12"	179°57'31"
3	3	5 513 105	1 339 648	19	112°32'09"	180°52'03"
4	4	5 513 097	1 339 666	3	030°50'40"	261°41'29"
5	5	5 513 100	1 339 667	24	116°04'46"	094°45'54"
6	6	5 513 089	1 339 689	24	188°01'03"	108°03'43"
7	7	5 513 066	1 339 686	10	097°28'57"	270°32'05"
9	8	5 513 064	1 339 696	6	151°51'03"	125°37'55"
9	9	5 513 059	1 339 699	7	215°25'30"	116°25'33"
10	10	5 513 054	1 339 695	24	214°35'05"	180°50'25"
11	11	5 513 034	1 339 681	19	304°51'58"	089°43'07"
12	12	5 513 045	1 339 666	26	304°37'44"	180°14'14"
	13	5 513 059	1 339 645	4	300°48'36"	183°49'09"
14	14	5 513 062	1 339 641	15	030°14'04"	090°34'31"
15	15	5 513 075	1 339 649	3	033°03'48"	177°10'16"
16	16	5 513 077	1 339 650	5	303°13'42"	269°50'06"
17	17	5 513 080	1 339 646	1	213°11'51"	270°01'51"
18	18	5 513 079	1 339 646	8	300°24'07"	092°47'44"
19	19	5 513 083	1 339 639	13	292°57'29"	187°26'38"
20	20	5 513 088	1 339 627	1	294°09'27"	178°48'02"
21	21	5 513 089	1 339 626	23	022°02'36"	092°06'52"
				249		342°00'00"

Користування геодезичними та картографічними даними в електронному вигляді здійснювалося через геопортал Державної геодезичної мережі (<https://dgm.gki.com.ua/>).

Юридичні та фізичні особи мають право користуватися матеріалами Державного картографо-геодезичного фонду України з додержанням вимог Закону Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність та Положення про цей фонд.

В результаті польових та камеральних робіт складено кадастровий план землекористування (у відповідному масштабі), із зазначенням суміжних землекористувань, довжин ліній та дирекційних кутів, площі землекористування, план земельної ділянки, на якому відображено прилеглу територію, додаток Д.

4.1.2.2. Встановлення меж земельної ділянки

До переліку проекту землеустрою обов'язково входять акти погодження меж земельної ділянки, що вказує на те, що власники чи користувачі суміжних ділянок погоджуються та не мають ніяких скарг до меж земельної ділянки, що запроектована до відведення. Таким чином враховуючи поло-

ження пункту 3.12 наказу Державного комітету України із земельних ресурсів від 18.05.2010 р. №376 закріплення межовими знаками меж земельної ділянки здійснюється у присутності власника (користувача) земельної ділянки, суміжних землевласників (землекористувачів). Відповідно до вказаного наказу виконавець робіт повинен своєчасно повідомити про дату та час проведення робіт зі закріплення межових знаків земельної ділянки в натурі (на місцевості), що повинно відбутися не пізніше п'яти робочих днів до вказаної дати початку робіт.

Повідомлення землевласників (землекористувачів) суміжних земельних ділянок місце проживання або місцезнаходження яких не відоме здійснюється через подання оголошення у місцевій пресі. Закріплення межовими знаками може здійснюватися за відсутності суміжних землевласників (користувачів) у випадку їх відсутності, якщо вони були повідомлені належним чином про дату і час проведення робіт із закріплення межових знаків меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) [19].

Відповідно до місця розташування земельної ділянки запроектованої до відведення, було обрано офіційний сайт Львівської міської ради, в якому було розміщено оголошення про дату та час проведення робіт із закріплення межовими знаками поворотних точок меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), також було наголошено на присутність усіх власників (користувача) суміжних земельних ділянок.

Вирішення суперечок, котрі виникають у земельних відносинах можна вирішуватися кількома способами, серед яких вирішення у судовому порядку, із залученням органів місцевого самоврядування. В частині 3 статті 158 Земельного кодексу вказано про можливість органів місцевого самоврядування вирішувати земельні спори у межах населених пунктів щодо меж земельних ділянок, що перебувають у власності (користуванні) громадян, дотримання їх правил добросусідства.

Таким чином відповідно до статей 12, 158-161 Закону « Про місцеве самоврядування в Україні» Львівською міською радою створюється комісія з розгляду земельних спорів. Висновки комісії повинні регламентуватися ст.

159, 160 Земельного кодексу України [10].

Геодезична прив'язка кутів повороту меж землекористування виконувалась з точок знімальної основи полярним методом з незалежним контролем визначення. За вихідні пункти прийнято: точки, які визначались за допомогою супутникової системи GPS по програмі полігонометрії першого розряду (визначені в державній системі координат 1963 року).

Визначення координат кутів повороту межі, довжин сторін, дирекційних кутів, периметру межі, обчислення площі землекористування і викреслення планів виконувалось в програмі DigitalS XE. Враховуючи вимоги Наказу Мінагрополітики від 02.12.2016 року №509 «Про Затвердження Порядку використання Державної геодезичної референтної системи координат УСК-200 при здійсненні робіт із землеустрою» координати земельної ділянки було перераховано з системи координат СК-63(яка використовувалася при здійсненні робіт із землеустрою) в систему координат УСК-2000 за допомогою програми DigitalS XE.

В результаті польових та камеральних робіт складено кадастровий план землекористування (у відповідному масштабі), із зазначенням суміжних землекористувань, довжин ліній та дирекційних кутів, площі землекористування, план земельної ділянки, на якому відображено прилеглу територію.

Точки повороту меж будуть закріплені в натурі (на місцевості) з межовими знаками в кількості 5 шт. Межовими знаками будуть служити дерев'яні стовпи, які були надані землекористувачем.

При виконанні робіт було використано такі прилади: GPS система – GPS Stonex S700A, 50-ти метрова стрічка.

Технічне і технологічне забезпечення виконавця робіт із землеустрою.

В процесі виконання робіт використано програмне забезпечення DigitalS, GPS система – GPS Stonex S700A, 50-ти метрова.

4.1.2.2. Математична обробка результатів вимірювання

Обробка польових даних земельної ділянки здійснюється за допомогою програмного забезпечення автоматизованої обробки результатів топографо-геодезичних робіт «DIGITALS XE». Обробка даних в межах земельної ділянки

проходить наступним чином, спершу порівнюємо дані нанесених угідь на топографічному зніманні земельної ділянки в М 1:500. Наступним етапом є здійснення нанесення угідь земельної ділянки за координатами визначеними результатом полових робіт. Нанесення угідь здійснюється у відповідному слою програмного забезпечення, щоб таким чином уникнути оверлейного ефекту, який призведе до невірних обчислень площ контурів. Обчисливши площі угідь на території запроектованої земельної ділянки, обов'язково потрібно буде кожному контуру угідь присвоїти відповідний код згідно Класифікатора видів земельних угідь (КВЗУ) затвердженим додатком 4 Постанови про «Порядок ведення Державного земельного кадастру». Відповідно до відкоригованого генерального плану м. Львова масштабу 1:10000 земельна ділянка знаходиться в межах території багатоповерхової житлової забудови (5,9,14,15 поверхів).

Відповідно до плану зонування Личаківського району дана земельна ділянка знаходиться в межах функціональної зони Ж-2 - зона малоповерхової житлової забудови (до 4 пов. включно).

Процес виділення угідь та присвоєння їм коду КВЗУ вважатиметься впорядкуванням угідь на території запроектованої до відведення земельної ділянки.

Контролем обрахування площ угідь вважатиметься сума площ внутрішніх контурів, яка складає 0,2553 га. Порівнявши отриману площу з загальною 0,2553 га, робимо висновок, що отримані дані тотожні, це свідчить про правильність вирахування площі внутрішніх угідь.

Супровідною метою розроблення проекту землеустрою є визначення та встановлення меж охоронних зон. Нормами Земельного кодексу України передбачено можливість встановлення обмежень (обтяжень) на земельну ділянку або її частину, в рамках передбачених законом або договором. Статті 110-115 глави 18 кодексу присвячені порядку застосування обмежень. Встановлені обмеження, обтяження діють на протязі встановленим законом чи договором. Головною умовою обмежень є їх обов'язкова державна реєстрація.

При складанні проекту відведення земельної ділянки громадянці України встановлено, що через всю земельну ділянку, яка розташована за адресою: м. Львів, вул. Мечникова, 43,45 та вул. К. Левицького, 99,101,103 у м., площею 0,2553 га, для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), встановлюються наступні обмеження у використанні, передбачених ст. 99, 111, 112 Земельного кодексу України:

1. 01.08. Охоронна зона навколо (інженерних комунікацій, Охоронна зона навколо (вздовж) каналізації без розподілу за призначенням, підстава внесення обмеження - постанова КМУ від 30.03.94 N 198 "Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних Доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, площею 0,0009 га;

2. 01.08. Охоронна зона навколо (інженерних комунікацій, Охоронна зона навколо (вздовж) каналізації без розподілу за призначенням, підстава внесення обмеження - постанова КМУ від 30.03.94 N 198 "Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, площею - 0,0012 га;

3. 01.08. Охоронна зона навколо (інженерних комунікацій, Охоронна зона навколо (вздовж) газопроводу, підстава внесення обмеження - постанова КМУ від 30.03.94 N 198 "Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, площею 0,0013 га;

4. 01.08 - Охоронна **зона** навколо (інженерних комунікацій, Охоронна зона навколо (вздовж) водопроводу без розподілу за призначенням, підстава внесення обмеження - постанова КМУ від 30.03.94 N 198 "Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, площею - 0,0017 га;

5. 01.08 - Охоронна зона навколо (інженерних комунікацій, Охоронна зона навколо (вздовж) водопроводу без розподілу за призначенням, підстава внесення обмеження - постанова КМУ від 30.03.94 N 198 "Про за-

твердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, площею 0,0024 га;

6. 01.05. Охоронна зона навколо (вздовж) об'єкта енергетичної системи, Охоронна зона навколо (вздовж) електрокабелів низької напруги в траншеї, підстава внесення обмеження - Закон України "Про електроенергетику", постанова КМУ від 04.03.97 N 209 "Про затвердження Правил охорони електричних мереж", площею 0,0002 га;

7. 01.05. Охоронна зона навколо (вздовж) об'єкта енергетичної системи, Охоронна зона навколо (вздовж) електрокабелів низької напруги в траншеї, підстава внесення обмеження - Закон України "Про електроенергетику", постанова КМУ від 04.03.97 N 209 "Про затвердження Правил охорони електричних мереж", площею 0,0038 га;

8. 01.05. Охоронна зона навколо (вздовж) об'єкта енергетичної системи, Охоронна зона навколо (вздовж) електрокабелів низької напруги в траншеї, підстава внесення обмеження - Закон України "Про електроенергетику", постанова КМУ від 04.03.97 N 209 "Про затвердження Правил охорони електричних мереж", площею 0,0043 га;

9. 07.09. Право встановлення будівельних розташувань та складування будівельних матеріалів, підстава внесення обмеження - Земельний Кодекс України від 25.10.2001 р., площею 0,0008 га;

10. 01.04. - Охоронна зона навколо (вздовж) об'єкта зв'язку, Охоронна зона навколо (вздовж) лінії зв'язку, підземних кабелів, підстава внесення обмеження - Закон України "Про телекомунікації", КМУ від 29.01.96 N 135 "Про затвердження Правил охорони ліній електрозв'язку", площею 0,0002 га.

11. 06.06.2 - Історичний ареал населеного місця, підстава внесення обмеження - постанова КМУ від 13 березня 2002 р. N 318 "Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць", площею 0,2757 га.

Про наявність охоронних зон та їх смуг повідомлено землекористувача та встановлено їхні межі на місцевості, про що свідчить акт виносу меж охоронних зон.

На земельній ділянці відсутні зони санітарної охорони, санітарно-захисні зони і зони особливого режиму використання земель. Не виявлено земель природно-заповідного фонду, природоохоронного призначення, історико-культурного призначення, лісогосподарського призначення та водного фонду.

Згідно Висновку про визначення відповідності місця розташування земельної ділянки містобудівній документації Управління архітектури та урбаністики Департаменту містобудування Львівської міської ради від 15.12.2021 р. №4-2401-13957 дана земельна ділянка знаходиться в межах 1А-4 історичного ареалу, додаток Е.

4.1.3. погодження проекту

Проект землеустрою розроблений з метою формування земельної ділянки, відведення у власність, визначення та узгодження меж земельної ділянки в натурі та визначення площі земельної ділянки, визначення в натурі (на місцевості) меж охоронних зон та інших обмежень впорядкування угідь та забезпечення обліку і контролю за раціональним використанням земель, внесення даних про земельну ділянку в Державний земельний кадастр [19].

Розроблення проекту здійснювалося відповідно до Рішення Львівської міської ради в якому надано дозвіл об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку "Фруктовий сад" на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки орієнтовною площею 0,2553 га на вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103 для обслуговування багатоквартирних житлових будинків за рахунок земель, що не надані у власність або користування, з подальшим їх переведенням до земель житлової та громадської забудови. Контроль за виконанням ухвали покласти на постійну комісію землекористування та агломерації.

Розробивши проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки

наступним кроком стало його погодження відповідно до статті 186¹ Земельного кодексу України. Згідно п. 1 ст. 186¹ погодження проектів землеустрою відбувається в обов'язковому порядку в органах виконавчої влади, які реалізують державну політику в сфері земельних відносин [10].

Запроектована земельна ділянка розташована в межах населеного пункту, таким чином розроблений проект, відповідно до положень п.2 ст. 186¹ Земельного кодексу, повинен подаватися на погодження до Управління архітектури та містобудування Львівської міської ради.

Відповідно до положень п. 4 ст. 186¹ розробник проектної документації подає на погодження до Управління архітектури та містобудування Львівської міської ради завірену копію проекту землеустрою. На протязі десятиденного терміну з дня отримання заяви з проханням надати висновок про розгляд проекту, Управління архітектури та містобудування повинно надати відповідь про свої висновки щодо погодження чи мотивовану відмову з переліком вказаних зауважень. Розробник проекту землеустрою у розумний строк може виправити вказані у відмові недоліки та подати на погодження повторно. Таким чином повторна відмова зі зазначенням нових зауважень щодо поданої документації є не правомірною [10].

Поданий проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування житлового будинку і господарських споруд (присадибна ділянка) за адресою: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103 був розглянутий на відповідність його до положень вимогам законів та прийнятих до них нормативно-правових актів.

Копія проекту землеустрою була подана з каталогами координат поворотних точок, меж охоронних зон, меж земельних угідь земельної ділянки у місцевій системі координат, та з урахуванням нанесених рекомендованих обмежень на земельну ділянку чи її частину. У свою чергу Управління архітектури та містобудування Львівської міської ради надало висновок по проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність у якому було вказано, що згідно плану зонування території (зонінгом) м. Львів, затвер-

дженим Львівською міською радою 19.10.2016 р, земельна ділянка розташована в житловій зоні Ж-2 - зона малоповерхової квартирної забудови (до 4-х пов. включно), в межах якої серед переважних та допустимих видів забудови та іншого використання земельних ділянок передбачено:

✓ багатоквартирні житлові будинки до 4-х поверхів включно (не вище 15м в стінах (що визначається від найнижчої відмітки поверхні землі до закінчення конструктивної частини стін останнього поверху) і не вище 18м до гребеня даху);

✓ багатоквартирні житлові будинки до 6-ти поверхів включно (не вище 22м в стінах (що визначається від найнижчої відмітки поверхні землі до закінчення конструктивної частини стін останнього поверху) і не вище 25м до гребеня даху),

Та в межах історичного ареалу, де допускається збереження і реставрація забудови та середовища, а також реконструкція і нове будівництво - за процедурою п 1.4.2 і 3.2.2 зонігу (регламентується висота нової і реконструйованої забудови - до 15 м. крім випадків, визначених планом зонування території м. Львова). Перелік обмежень у використанні земельної ділянки видається Відділом у м. Одесі Головного управління Держгеокадастру в Одеській області та є невід'ємною складовою проекту землеустрою відповідно до ст. 50 Закону України «Про землеустрій».

Опираючись на положення ч. 1 ст. 186¹ Земельного кодексу України розроблений проект землеустрою повинен в обов'язковому порядку погоджуватися в територіальних органах виконавчої влади, що реалізують політику земельних відносин. Таким чином після отримання погодження Управління архітектури та містобудування Львівської міської ради наступним кроком стало погодження проекту відділом Держгеокадастру.

Починаючи з 01.10.2016 р. відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №580 від 31.08.2016 р. «Деякі питання реалізації пілотного проекту із запровадження принципу екстериторіальності погодження проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки територіальними органами Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру» вступила в дію ре-

алізація пілотного проекту погодження проектів в екстериторіальній формі. У свою чергу, відділ Держгеокадастру приймає документацію, перевіряє паперову та електронну версії на відповідність. Після чого реєструє в системі електронного документообігу. Система електронного документообігу методом випадковості обирає територіальний орган Держгеокадастру котрий буде здійснювати перевірку розробленого проекту землеустрою відповідно до положень ст. 186¹ Земельного кодексу України, та надаватиме висновок про розгляд проекту. Надання висновку та безпосередньо сама перевірка наданих матеріалів здійснюється експертами державної експертизи землевпорядної документації відповідно до вимог чинних Законів України та нормативно-правових актів. Висновок затверджується електронним цифровим підписом виконавця та передається до територіального органу Держгеокадастру за місцем розташування запроектованої до відведення земельної ділянки. Відділ в м. Львів затверджує печаткою відповідність документу та передає розробнику.

4.2. Виникнення права на земельну ділянку

Виникнення права власності на земельну ділянку сформульоване Земельним кодексом України. Відповідно до положень ст. 116, громадяни набувають права власності за рішенням органів державної виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування. Таким чином, підставою набуття прав на землю є рішення відповідних органів [10].

4.2.1. Державна реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадастрі

У ст. 3 Земельного кодексу України сформульовано правило, яке трактує, що земельні відносини в нашій державі регулюються Конституцією України, Земельним кодексом України, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами. Основним законом, яким регулюється права та організаційна діяльність сучасного Державного земельного кадастру вважається Закон України «Про Державний земельний кадастр» [20].

Відповідно до вказаного закону Державний земельний кадастр поєднує

в собі зареєстровані відомості про земельні ділянки в межах державного кордону, відомості про цільове призначення, про форму власності, про обмеження у використанні зареєстрованих земель, дані про кількісну і якісну характеристику земель. Також законом трактовано, що процес внесення відомостей про формування земельної ділянки до Державного земельного кадастру та присвоєння кадастрового номера називається державною реєстрацією земельної ділянки.

Закон України «Про Державний земельний кадастр», наступним чином розшифровує поняття кадастровий номер - це унікальний номер, який присвоюється земельній ділянці під час реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі і є ідентифікатором в державній системі, який зберігається на протязі терміну існування. Відповідно до Закону України «Про ведення Державного земельного кадастру» кадастровий номер є унікальним цифровим ідентифікатором який складається з таких елементів [20]:

- номеру кадастрової зони;
- номеру кадастрового кварталу;
- номер земельної ділянки в межах кадастрового кварталу.

Структурні елементи кадастрового номеру розділяються між собою двокрапкою.

Розроблений та погоджений проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки, що розташована за адресою: м. Львів, вул. К. Левицького, 99, 101, 103 та вул. Мечникова, 43, 45 подається на Державну реєстрацію в Державному земельному кадастрі. Процедура реєстрації земельної ділянки інтерпретується у ст. 24 Закону України «Про Державний земельний кадастр». Реєстрація відбувається державним реєстратором за місцем розташування земельної ділянки. До переліку пакету документів для державної реєстрації земельної ділянки входять: оригінал проекту землеустрою, обмінний ХМБ-файл, котрий повинен бути підписаний електронним підписом розробника, заява на державну реєстрацію.

Повний пакет документів для державної реєстрації починаючи з 2014 року відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 523-р «Де-

які питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг». можливо здійснити через адміністративну послугу. Для цього потрібно звернутися з відповідною заявою до Центру надання адміністративних послуг, яка реєструється та передається до державного кадастрового реєстратора.

Кадастровий реєстратор ч. 5 ст. 24 Закону «Про Державний земельний кадастр» протягом чотирнадцяти днів з дня отримання заяви, повинен розглянути документи та надати свою відповідь [20]. Статтею 24 ч. 8 Закону трактовано, що результатом позитивного розгляду є надання заявнику Витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку. Витяг надається безкоштовно. У витязі з Державного земельного кадастру міститься вся інформація про зареєстровану ділянку за адресою: м. Львів, вул. К. Левицького, 99, 101, 103 та вул. Мечникова, 43, 45, а саме:

- номер витягу
- дату формування витягу
- ким надано заяву для його отримання та номер запиту
- кадастровий номер – 4610137200:04:004:00**
- адреса ділянки – м. Львів, вул. К. Левицького, 99, 101, 103 та вул. Мечникова, 43, 45;
- цільове призначення – на момент складання проекту землеустрою - (02.11) землі запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам), угіддя – забудовані землі;
- категорія земель – землі житлової та громадської забудови;
- вид використання – запропоноване проектом землеустрою - (02.03) для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку, угіддя - (007.02) багатоповерхова забудова;
- форма власності – комунальна;
- площа ділянки, га – 0,2757 га;
- інформація про документацію із землеустрою, на підставі якої здійснено державну реєстрацію земельної ділянки;
- Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки, дата ство-

рення документації, проектна організація та розробник документації (сертифікований інженер-землевпорядник);

- орган, який зареєстрував земельну ділянку – Відділ у м. Львів, Головного управління Держгеокадастру в Львівській області;
- дата державної реєстрації.

Також головною умовою при державній реєстрації є реєстрація відомостей стосовно обмеження у яких висвічується інформація стосовно виду обмеження, площі його дії, підстава для виникнення обмеження та строк дії обмеження. Складовою витягу з Державного земельного кадастру є кадастровий план, на якому зображено кадастровий номер, поворотні точки ділянки з лінійними промірами, зона дії обмежень, земельні угіддя та суміжні землевласники (землекористувачі). Кадастровий план зображено у масштабі 1:500. В умовних позначеннях розтлумачують суміжних землевласників (користувачів) з вказаними їхніми кадастровими номерами. Також у Витязі зображується експлікація земельних угідь [20].

Одночасно з державною реєстрацією земельної ділянки відкривається Поземельна книга, яка виконує роль документу, який містить усі відомості про об'єкт реєстрації. Дата відкриття Поземельної книги є датою реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі, кадастровий номер виступає також в ролі номеру Поземельної книги.

Поземельна книга ведеться у паперовому та електронному видах, причому паперовий вид формується на підставі електронного, яка роздруковується за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру, скріплюється та засвідчується підписом та печаткою державного кадастрового реєстратора.

Процес державної реєстрації земельної ділянки означає те що, геопросторове положення земельної ділянки зафіксоване та чітко визначене відносно координат пунктів національної геодезичної мережі. На сьогоднішній день обов'язковою умовою при переході права власності на земельну ділянку та об'єктів нерухомого майна, розташованих на ній (купівля-продаж, спадщина, оренда тощо) є наявність кадастрового номера [25, с. 326].

4.2.1. Затвердження проекту землеустрою та передача у власність

Реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадастрі не надає права власності на земельну ділянку. Для отримання речового права потрібно затвердити проект землеустрою. Відповідно до ст. 122 Земельного кодексу України визначено, що територіальний орган місцевого самоврядування, котрий надав рішення про отримання дозволу на розроблення проекту землеустрою має повноваження затверджувати землевпорядну документацію [26, с. 211].

Для отримання позитивного рішення Львівської міської ради про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність, потрібно крім оригіналу та завіреної копії проекту подати заяву відповідного змісту з проханням про затвердження.

Головною умовою повного пакету документів для подачі на затвердження є отримання довідки з адресного реєстру про затвердження адресу земельної ділянки.

Готовий проект землеустрою разом із завіреною його копією подається до Департаменту комунальної власності. Канцелярія Департаменту приймає проект та присвоює реєстраційний номер заяві на погодження.

Відповідно до положень ст. 122 Земельного кодексу України затвердити проект землеустрою та передати у власність чи користування земельну ділянку орган виконавчої влади повинен здійснити відповідну процедуру на протязі календарного місяця. Заява на затвердження проекту землеустрою перш ніж буде розглядатися на черговій сесії Львівської міської ради проходить ряд відділів, котрі здійснюють відповідну його перевірку [10].

Першим етапом перевірки є перевірка проекту інспектором Департаменту комунальної власності відповідного за місцем розташування земельної ділянки району м. Львів. Адреса земельної ділянки вказує, що вона розташована у Личаківському районі. Таким чином, інспектором Личаківського району було здійснено перевірку проекту землеустрою на відповідність його ст. 50 Закону України «Про землеустрій», відповідність земельної ділянки Генеральному плану м. Львів, плану зонування (зонінгу) міста та перевірку його

на відповідність вимог подачі до Львівської міської ради. Інспектор здійснює підготовку проекту рішення про затвердження проекту землеустрою та відповідний супровідний лист із зазначенням відділів, котрі у подальшому здійснюватимуть перевірку проекту.

Наступним перевірку здійснюватиме юридичний відділ Департаменту комунальної власності Львівської міської ради. Відділ подає відповідний запит до відділів Держгеокадастру з проханням надати відповідь про те чи громадянка України котрій відводиться у власність земельна ділянка не має приватизації за аналогічним цільовим призначенням. Також юридичний відділ перевіряє правильність погодження проекту землеустрою. Якщо зауважень юридичним відділом Департаменту комунальної власності Львівської міської ради не виникало, тоді проект землеустрою супровідним листом передають до юридичного департаменту Львівської міської ради.

Департамент у свою чергу здійснює перевірку проекту на відповідність всіх документів вимог чинного законодавства та здійснює повну перевірку правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомого майна, що розташовані на земельній ділянці. Після отримання позитивних результатів здійснення перевірки Юридичний департамент Львівської міської ради передає проект землеустрою до винесення його на засідання постійної комісії з питань землеустрою та земельних правовідносин Львівської міської ради.

Комісія здійснює контроль щодо повноти та правильності здійснення порядку передачі земельних ділянок із земель комунальної власності, розглядає та виносить на розгляд проекти рішень. Членами комісії розглядається кожен проект землеустрою. По закінченню земельної комісії формується протокол засідання у якому вказують результати розгляду проектів. Після засідання проект землеустрою передають на чергову сесію Львівської міської ради, яка у свою чергу на порядок денний виносить голосування блоку питань (у який входить відповідна земельна ділянка) та приймають рішення стосовно усіх земельних ділянок, котрі увійшли в блок. Рішення про затвердження Проекту є одночасно рішенням про передачу зазначеної земельної ділянки у власність.

4.2.3. Реєстрація речового права на земельну ділянку

З дня отримання рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність фізична особа має термін протягом одного року для реєстрації речового права на земельну ділянку та отримання витягу про право власності.

Процес офіційного визначення та набуття державного факту речового права називається Державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, який регулюється Законом України «Про Державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [25]. Державна реєстрація здійснюється шляхом внесення відомостей до Державного реєстру прав.

Відповідно до вищевказаного Закону земельна ділянка характеризується, як самостійний об'єкт нерухомого майна, відповідно до якого виникають суб'єктивні права. Здійсненням державної реєстрації займається державний реєстратор або нотаріус, як спеціальний суб'єкт, на якого покладаються функції державного реєстратора прав на нерухоме майно відповідно до п. 3 ст. 10 Закону України «Про Державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

На особу, котра здійснюватиме державну реєстрацію покладено повноваження здійснювати перевірку поданих документів на відповідність вимогам чинного законодавства, перевірять відповідність даних котрі надаються заявником до даних котрі уже зареєстровані [31, с. 25].

Головною умовою здійснення реєстраційних дій відносно земельної ділянки є документ, який підтверджує реєстрацію її в Державному земельному кадастрі. Аргументується це тим, що якщо є внесені відомості до Земельного кадастру, то така земельна ділянка вважається сформованою.

Для отримання витягу про право власності на земельну ділянку необхідно звернутись в реєстраційну службу за місцезнаходженням земельної ділянки з оригіналом рішення Львівської міської ради «Про затвердження проекту землеустрою та передачі земельної ділянки у власність» також потрібно подавати оригінал Витягу з Державного земельного кадастру та квитанцію про оплату державної реєстрації правовстановлюючі документи заявника або

документ який посвідчує право діяти від імені власника у разі подання документів уповноваженою особою.

4.2.4 Матеріали геодезичних вишукувань та землепорядного проектування

До переліку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність громадянці України згідно ст. 50 Закону України «Про землеустрій» містяться матеріали геодезичних вишукувань та землепорядного проектування [19]. До їх складу входять план відведення земельної ділянки, кадастровий план, креслення-перенесення земельної ділянки, план меж зон обмежень і сервітутів земельної ділянки, креслення меж контурів угідь в розрізі землекористувачів (Додатки).

План відведення земельної ділянки можна охарактеризувати, як документ який повноцінно відображає хід землепорядного процесу, починаючи з формування земельної ділянки до організації її території. План повинен містити інформацію щодо існуючої ситуації та дії що передбачаються проектом. Складовими плану відведення є схематично зображена земельна ділянка в масштабі із зазначенням поворотних точок, лінійних промірів, нанесенням земельних угідь, позначення їх площ, нанесенням меж охоронних зон та рекомендованих сервітутів, позначенням координат поворотних точок у системі СК-63 та УСК-2000, опис меж, умовні позначення, експлікація земельних угідь та найголовніше, що є невід'ємною складовою такого плану - ситуаційна схема та погодження майбутнім власником усіх умов відведення. Погодження відбувається засвідченням підписом на плані відведення. Креслення плану здійснюється у масштабі, який найкращим чином забезпечує необхідну точність читання. Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки громадянці України для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку за адресою: м. Львів, вул. І.Мечникова, 4^а, вул.І.Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К.Левицького, 101, вул. К.Левицького, 103 виконаний у масштабі 1:500, та з дотриманням усіх вимог складання плану відведення.

Відповідно до ст. 34 Закону України «Про Державний земельний ка-

дастр» вказано, що кадастровий план розробляється з метою відображення графічного зображення земельної ділянки для наочного відображення формування земельної ділянки запланованої до відведення. Кадастровий план земельної ділянки є одним з найголовніших складових документації із землеустрою. Кадастровий план земельної ділянки складається у паперовій та електронній формі [10].

Особливістю кадастрового плану є те, що на ньому не відображаються обмеження, які будуть поширюватися на суміжні землі та земельні ділянки. Кадастровий план обмежується лише територією ділянки.

На кадастровому плані відображається наступна інформація: площа земельної ділянки, зовнішні межі земельної ділянки (із зазначенням суміжних власників (користувачів), координати поворотних точок, лінійні проміри між поворотними точками, опис меж ділянки із зазначенням кадастрові номери суміжних земельних ділянок, земельні угіддя, межі частин території ділянки на які поширюється дія рекомендованих обмежень, сервітутів у використанні земельних ділянок.

План меж зон обмежень і сервітутів земельної ділянки відображає лише інформацію стосовно меж обмежень та обтяжень які відображаються фрагменті топографічного плану М 1:500, де нанесені режимоутворюючі об'єкти. В умовних позначеннях розшифровані рекомендовані обмеження та сервітути.

Креслення меж контурів угідь в розрізі землекористувачів відображає лише інформацію стосовно земельних угідь, що розташовані на території земельної ділянки із зазначенням їх площ [11, с.54].

Креслення-перенесення земельної ділянки відображає інформацію стосовно моменту перенесення меж ділянки за зареєстрованими в Державному земельному кадастрі поворотним точкам. На плані відображається земельна ділянка з номерами поворотних точок та лінійними промірами. Також вказується виписка геодезичних даних з зазначенням номеру поворотної точки та кутом повороту та довжини ліній від точки до точки. В умовних позначеннях відображається точки визначення GPS- приймачем шляхом трансформації від

пунктів Державної геодезичної мережі, пункти Державної геодезичної мережі, токи теодолітного ходу.

Таким чином враховуючи всі норми розроблення матеріалів геодезичних вишукувань та землепорядного проектування проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку «Фруктовий сад», в особі керівника Скарсгард Надії Ростиславівни для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку за адресою: м. вул. І.Мечникова, 4^А, вул.І.Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К.Левицького, 101, вул. К.Левицького, 103 виконано в повній мірі з дотриманням всіх вимог чинного законодавства

5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

5.1. Загальні відомості

Людина та навколишнє середовище через результати своєї виробничої діяльності, змінює його відповідно до своїх потреб. Спрямованими змінами середовища є розорювання цілинних і перелогових земель, різні меліоративні роботи, перерозподіл водних ресурсів, регулювання поверхневого стоку і гідрологічного режиму річок, насадження лісів з меліоративною сільськогосподарською або естетичною метою, створення різних захисних споруд проти повеней, ерозії. Цей перелік можна було б значно розширити. Та головне не просто перелічити їх, а встановити загальні закономірності, які можна було б використати для керування впливом на навколишнє середовище [21].

Усякий планомірний вплив людини на середовище обумовлює його зміни такі, що не передбачено основною метою впливу і часто ліквідовують позитивні результати від нього. При зрошенні посушливих земель переважно спостерігається підвищення рівня підземних вод. Звідси проходять такі процеси: вода піднімаючись, розчинює солі, що містяться в землі і потоком виводить їх на поверхню. Наслідком якого є повторне засолення ґрунту. Звідси випливає, що під час спрямованого впливу людини на довкілля людина зобов'язана передбачати усі ймовірні його результати, щоб запобігти негативним наслідкам.

Теперішня екологічна ситуація в Україні може бути охарактеризована як глибока еколого-економічна криза, що з'явилася не лише через не раціональну політику держави, але є по великому рахунку зумовлена ігноруванням екологічних і правових вимог природоохоронного законодавства.

Громадські економічні взаємовідносини як інтегрований об'єкт правового регулювання, здійснювані законодавством, були сформовані не так давно і на сьогодні є достатньо розвинутими. Результатом є прийняті в Україні останніми роками законодавчі акти, які в великій мірі регулюють правовідносини, пов'язані з охороною довкілля, рослинного та тваринного світу, водних об'єктів, здоров'я населення від несприятливих впливів промислового та сільськогосподарського виробництва.

Одними з основних законів, які регулюють відносини у сфері охорони довкілля є Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”, Конституція України, Кодекси України: Земельний, Про надра, Лісовий та Повітряний, а також інші закони та нормативні акти.

Екологічна ситуація, яка склалась у місті Львові на сьогодні визначається проблемами, які існують вже дуже багато років. Звідси, перспективи покращення стану навколишнього середовища тепер залежить не так від намірів реалізовувати природоохоронні заходи, як від справжніх перспектив знищення результатів уже нанесеної екологічної шкоди.

Впродовж попередніх років властивими стають сплески громадської напруги, причиною виникнення яких є засмічення довкілля або реакція суспільства на загрозу можливості такого забруднення.

Оцінюючи екологічний стан в місті в цілому, варто відзначити ряд властивих тенденцій як негативного, так і позитивного характеру. З однієї сторони, є кілька прикладів серйозного забруднення навколишнього середовища та екологічної загрози, та з іншої, в місті знаходяться чимало місцин з чистим і привабливим середовищем, це парки, сквери, музеї під відкритим небом та інше.

5.2. Охорона та раціональне використання ґрунтів

Раціональне використання і охорона землі – одна з головних завдань у будь-якому суспільстві. Раціональним може вважатись використання, при якому:

- проводиться охорона і відновлення продуктивних та інших корисних властивостей землі;
- найповніше враховуються природні та економічні умови та властивості визначених земельних ділянок;
- досягається висока продуктивність виробничої та іншої роботи.

Раціональне використання землі – це діяльність, пов’язана з ефективним використанням земельних та інших природних ресурсів з економічної та екологічної точки зору, що відповідає приватним і громадським інтересам.

Умовами, що впливають на формування раціонального використання земель є: простір та рельєф, природно–історичні властивості земельних ресурсів, ґрунтовий та рослинний покрив, клімат і гідрографія, екологічні, соціальні, економічні та сільськогосподарські умови, види господарського використання землі, права власності на землю, склад землекористувань.

Для організації раціонального використання земель потрібні знання про умови, що мають вплив на використання земельних та інших природних ресурсів та чинників його забезпечення [22].

Охорона земель – важлива глобальна проблема сьогодення, від якої залежить просторовий розвиток цивілізації та забезпеченість людей продуктами харчування.

Охорона ґрунтів – це система заходів, спрямованих на захист, якісне поліпшення та раціональне використання родючих земель.

Загальний стан земельних ресурсів України в окремих районах незадовільний. Земле забезпечення населення країни через політико–правові прорахунки до сьогодні зменшується. Із різних причин, у тому числі через відсутність узгодженої державної політики та повноцінного місцевого самоврядування триває втрата сільськогосподарських угідь. Руйнується верхній родючий шар літосфери. Тому охорона земельних ресурсів, включаючи ґрунти набуває все більшого значення, особливо тепер, коли більша частина землі переходить у приватну власність [27, с. 229].

Термін «охорона ґрунтів» охоплює більш широкі поняття, ніж «ґрунтозахисне землеробство» чи «захист ґрунтів від ерозії». З фізичної сторони ґрунт слід захищати від усіх факторів його деградації – вітрової, водної, іригаційної, техногенної та пасовищної ерозії, від забруднення радіонуклідами, пестицидами, важкими металами, побутовими чи промисловими стоками, від зниження родючості внаслідок втрати гумусу, декальцифікації, фізико–хімічної та агрофізичної деградації, осолонцювання, засолення, підтоплення, потенційного засмічення орного шару насінням бур'янів.

Всі ці фактори є «хворобами» ґрунтів. Їм властиві причинно–наслідкові зв'язки, закономірності прояву та негативного впливу на ґрунти.

Справжні перспективи рішення питання охорони ґрунтів виникають у сукупному підході до охорони довколишнього середовища в комплексі. Такий підхід визначає передусім переобладнання старих підприємств, перехід на маловідходні або безвідходні методи виробництва, створення систем скиду води, продуктів згорання і фільтрувальних споруд, використання технічних вод по системі замкнутого циклу, строге нормування при використанні пестицидів, меліорантів, удобрювань, неодмінний токсико–екологічний контроль [30, с. 311].

Однією з основних проблем сьогочасної державної політики у галузі аграрного землекористування є створення механізму, який би забезпечив стабільний розвиток землекористування, а також охорони і захисту землі як елементу довколишнього природного середовища [33, с. 32].

Отже, охорона ґрунтів – це найголовніша проблема, з якою тісно пов'язано відтворення біорізноманіття та забезпечення продуктами харчування людей. Охорона і розумне використання ґрунтів є одним цілим, системою заходів, спрямованих для захисту, високоякісного покращення і науково обґрунтованого використання земельних ресурсів. Охорона ґрунтів потрібна для збереження та підняття їх родючості, для підтримки стабільності біосфери.

Зважаючи на всі негативні фактори, на підприємствах створюються заходи для збільшення продуктивності земель і їхньої охорони, які здійснюються у комплексі. До них відносять: рекультивацію – комплектне або частинне відновлювання ландшафту та родючості ґрунту; правильну просторову організацію [2, с. 134].

Серед основних правил охорони земельних ресурсів є такі:

- заборонено використовувати техніку, яка технічно несправна з метою запобігання розливу паливо–мастильних матеріалів;
- заборонено робити переїзди по сільськогосподарських угіддях тракторів та автомобілів поза технологічним процесом, в зв'язку з тим, що такі заходи сприяють погіршенню структури ґрунту та зниження врожайності;

- зберігати мінеральні добрива та інші хімічні речовини, в спеціально відведених місцях, не допускати попадання їх в ґрунт, а також попадання води.

В результаті проведеного аналітичного контролю ґрунтів в межах санітарно-захисної зони підприємств місто Львова та в місцях накопичення відходів можна зробити висновок, що забруднювачами земельних ресурсів є в основному накопичувачі побутових відходів (сміттєзвалища, мулові майданчики) та промислові відходи.

З метою охорони земельних ресурсів на виробництвах потрібно розробити методи, яких потрібно суворо дотримуватись та які строго контролюються. Їх необхідно розробляти на загальноприйнятих в Україні засадах та з урахуванням відмінностей території та ландшафту.

5.3. Охорона та раціональне використання водних ресурсів

Проблеми охорони гідросфери пов'язана із загальною проблемою життя людей. Це є результатом того, що гідросфера здійснює значний вплив на процеси в біосфері і вирішенню проблеми сучасної екологічної кризи (передусім за рахунок порушення біосферної саморегуляції) може сприяти тільки досягнення гармонії з навколишнім природним середовищем.

Втручання людини у природні процеси зростає і на сьогодні антропогенні перетворення вод континентів досягнули глобальних масштабів, порушуючи гідрологічний режим навіть великих озер та річок. Цьому сприяли: будівництво гідротехнічних споруд (водосховищ, зрошувальних каналів та систем переробки вод), збільшення площ зрошувальних земель, обводнення посушливих територій, забруднення прісних вод стоками.

Використовування водних ресурсів наростає, а швидкість будівництва очисних споруд нижчі від швидкості водозабору, тому винятково гостро виникла проблема забруднення природних вод. Однак, появилися й нові типи забруднення водойм: біологічне та теплове [21].

У місті Львові станом на 2016 рік було проведено інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод річки Полтва, яка проходить територією міста. Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимі-

рювання – 1, відібрано та проаналізовано проб води – 4, було 6 випадків з перевищенням гранично–допустимих концентрацій шкідливих речовин, а саме: ХСК, БСК, іон амонію, розчинений кисень, фосфати, залізо.

У місті частка населення, що має доступ до систем водопостачання (централізованих тощо) становить 88,9% та частка населення, що має доступ до систем водовідведення (централізованих тощо) становить 87,2%.

Найбільш забрудненими водними об'єктами у місті Львові є потічки Скнилівок, Голосківський, Водяний, Лисиницький та річки Зубра, Марунька. У всіх перелічених створах зафіксовано перевищення від 5 до 6 гідрохімічних показників [8].

У таблиці 5.1 представлено результати порівняльного аналізу скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у місті Львові за 2016 та 2017 роки.

Таблиця 5.1 – Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у м. Львові

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (мЗ/добу), використання очисних споруд	2016 рік			2017 рік		
		об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у т.ч. об'єм скидання забруднених та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у т.ч. об'єм скидання забруднених та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т
ЛМКП "Львівводоканал"	179.3	159,5	36,50	352,756	159,3	36,60	445,791

З таблиці 5.1 видно, що порівнюючи 2016 та 2017 роки об'єм скидання зворотних вод зменшилися на 0,2 тис. м³, у т.ч. об'єм скидання забруднених та недостатньо очищених зворотних вод навпаки збільшилися на 0,1 тис. м³, та кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами теж суттєво збільшилися на 93,035 т [8].

Для наочності дані представлено у вигляді гістограми на рисунку 5.1.

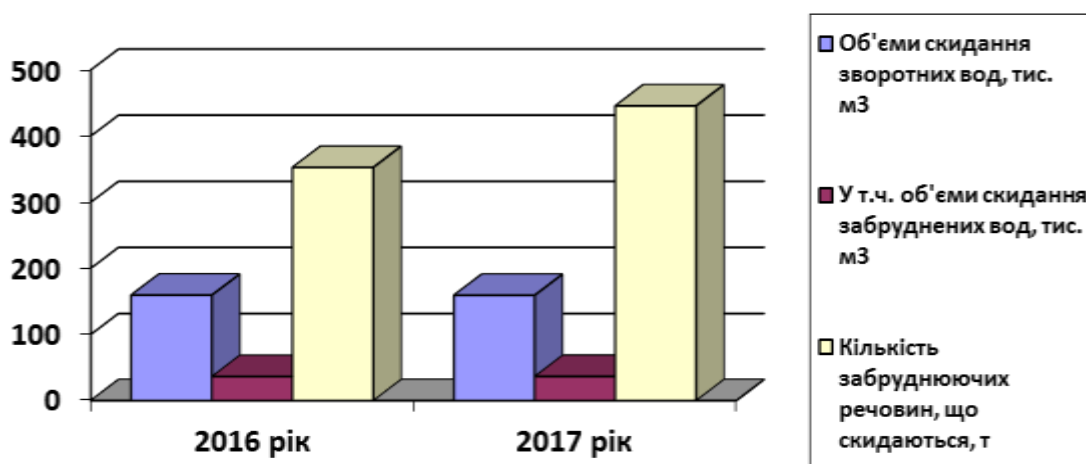

Рисунок 5.1 – Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у місті Львові.

Незважаючи на зменшення виробництва та зупинення багатьох виробництв, не спостерігається істотного поліпшення стану стічних вод та скорочення скиду неочищених та недостатньо очищених стічних вод. Перш за все це пов'язано з погіршенням технічного стану чинних очисних споруд, браком коштів на їх ремонт та переобладнання.

Представлені дані виразно засвідчують про становище гідросфери міста. Тому громадськості рекомендується використовувати побутові фільтри, колонки з артезіанською водою й неодмінно кип'ятити перед використанням водопровідну воду.

З метою охорони та ефективного використання водних ресурсів міста пропонується: будівництво нових і реконструкція існуючих очисних споруд, зменшення скидання у водні об'єкти неочищених стічних вод, ліквідація джерел забруднення підземних і наземних вод, використання на виробництві замкнутого водного циклу.

5.4. Охорона атмосферного повітря

Для того, щоб оцінити забруднення атмосферного повітря та ухвалення природоохоронних рішень неодмінною складовою є проведення безперервного нагляду за становищем атмосферного повітря, метеорологічними умовами та обсягом викидів промислових забруднюючих речовин [21].

Основним законодавчим актом з охорони атмосфери є Закон України «Про охорону атмосферного повітря». Закон спрямований на збереження сприятливого стану атмосферного повітря, його відновлення та поліпшення

для забезпечення екологічної безпеки людини, а також попередження шкідливого впливу на навколишнє природне середовище.

Завданнями в галузі охорони атмосферного повітря є: суспільний контроль з метою збереження в чистоті і поліпшення стану атмосферного повітря, запобігання та зниження шкідливої хімічної, фізичної, біологічної та іншої дії на атмосферу, пов'язаних з негативними наслідками для громадськості, народного господарства, тваринного та рослинного світів [21].

Погана ситуація зі станом атмосферного повітря міста Львова зумовлений недодержанням підприємствами технологічних правил використання пилогазоочисного обладнання, невиконання у визначені строки заходів щодо зменшення розмірів викидів до прийнятої допустимої межі; повільними темпами запровадження новітніх технологій очищення викидів; браком результативного очищення викидів підприємств від газоподібних включень [21].

Масштаби викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря Львівської області за 2016 рік становили 103,106 тис. тонн, що більше попереднього року на 0,7%.

Та в той же час спостерігається скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, яке відбулося на багатьох підприємствах, зокрема на ДП «Львіввугілля» – 3 тис. 759 тонн, та на підприємствах м. Львова загалом – 830 тонн, що свідчить про покращення повітряно-охоронної роботи.

Характеристика вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у місті Львові наведено у таблиці 5.2.

Як видно з таблиці, найбільший середньорічний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі складають вуглецю оксид – 2,000 мг/м³, пил – 0,160 мг/м³ та діоксид азоту мг/м³.

Більш наглядну характеристику середньорічного вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі по місту наведено на рисунку 5.2.

Найбільші розміри викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства, які постачають електроенергію, газ, пару та кондиційоване повітря (47 тис. 453 тонн, або 46,0% від валових викидів постійними

джерелами по області), добування кам'яного та бурого вугілля (34 тис. 507 тонн, або 33,5% від усіх викидів постійними джерелами по області).

Таблиця 5.2 – Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у місті Львові

Назва забруднюючої речовини	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
Пил	0,160	0,150	0,500	0,400
Сірки діоксид	0,015	0,050	0,500	0,080
Вуглецю оксид	2,000	3,000	5,000	8,000
Діоксид азоту	0,040	0,040	0,200	0,230
Оксид азоту	0,030	0,060	0,600	0,100
Фтористий водень	0,002	0,005	0,020	0,015
Формальдегіди	0,006	0,003	0,035	0,027

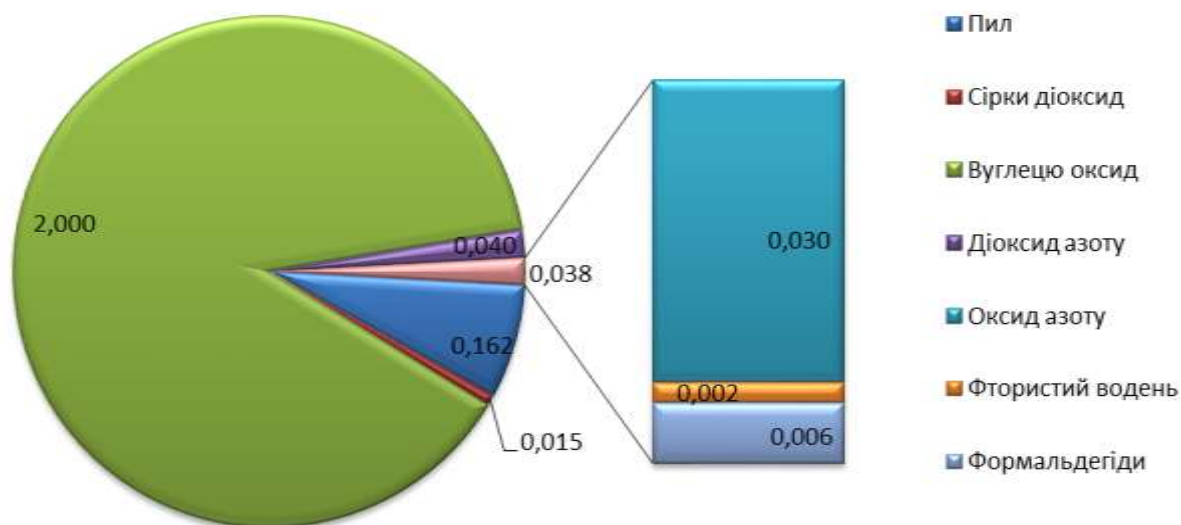

Рис. 5.2 – Середньорічний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

В розрахунку на 1 км² площі припадало 4722,9 кг викидів забруднюючих речовин, а на 1 особу – 40,7 кг, що фактично відповідає даним 2015 року.

У місті Львові, де розташовані підприємства цих галузей спостерігаються одні з найвищих обсягів викидів в атмосферне повітря, а саме 1 тис. 739 тонн, або 1,7% [8].

Серед причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є: повільне запровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах енергетики, які використовують в якості пального – природне вугілля [8].

Підприємства, установи та організації міста, виробничий процес яких пов'язаний з шкідливим впливом на атмосферне повітря, повинні проводити заходи для зниження об'ємів викидів забруднюючих речовин і зменшення негативної дії різних чинників, проводити нагляд за об'ємами та складом забруднюючих елементів, забезпечувати постійну та ефективну роботу устаткування для очистки повітря.

5.5. Охорона рослинного і тваринного світу

Під впливом господарської людини природний рослинний світ України дуже змінився, внаслідок чого відчутно зменшилися ресурси дикорослих харчових і лікарських видів.

Рослинність надзвичайно різноманітна і багата. Це багатство виникло з географічного положення, історії творення рельєфу та кліматичних змін в минулих геологічних періодах. Сучасна рослинність Львова є останками давньої первісної рослинності.

Поширення площі землеробської культури, основні зміни в лісових масивах, знищення захисних насаджень, які були захистом для первісної рослинності, осушування лук і торфовищ, спущення ставів, природний розріст міста – все це належить до тих чинників, які впливають на стан рослинності Львова.

Законом України «Про рослинний світ» передбачено, відтворення природних рослинних ресурсів повинно забезпечуватись:

- сприянням природному відновленню рослинного покриву;
- штучним поновленням природних рослинних ресурсів;
- запобігання небажаним змінам природних рослинних угруповань та негативному впливу на них господарської діяльності;
- зупиненням господарської діяльності з метою створення умов для відновлення деградованих природних рослинних угруповань.

З усіх видів рослин природної флори особливих заходів з охорони потребують види-ендеміки, яких в Україні налічується понад 400 видів.

Також потрібно забезпечити охорону рідкісних фітоценічних асоціацій та інших угруповань, які представлені в Зеленій книзі України.

Стрімкий ріст суспільного впливу на природне довкілля негативно впливає на популяції тварин, тому все більша кількість видів потребує охорони або відтворення. Згідно Закону України «Про тваринний світ» завданням законодавства є збереження та покращення середовища існування диких тварин, та забезпечення умов збереження всього їх популяційного та видового різноманіття.

Охорона тваринного світу здійснюється шляхом:

- встановлення правил і норм, заборон та обмежень при використанні об'єктів тваринного світу;
- запобігання його самовільного використання;
- охорони середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;
- запобігання загибелі тварин підчас здійснення виробничих процесів;
- формування екомережі, створення державних заповідників, заказників та визначення інших природних територій і об'єктів особливої охорони;
- розведення рідкісних видів тварин;
- організації наукових досліджень щодо їх охорони;
- виховання громадян і пропаганди важливості охорони тваринного світу;
- запобігання проникненню і поширенню в природу України чужорідних диких видів.

Для захисту тварин громадськість та уряд співпрацюють у напрямі збільшення площ природно-заповідного фонду у державі, створення нових об'єктів регіональних і національної екомереж.

Україна співпрацює з багатьма міжнародними організаціями, які займаються питаннями збереження, відтворення, охорони та використання ресурсів тваринного світу. Відповідно до «Всеєвропейської стратегії біологічного і ландшафтного різноманіття» створювана національна екомережа України має стати ефективним суспільним засобом збереження і відтворення фауністичного багатства країни [30, с. 185].

У межах Львівської області видовий склад представників тваринного світу досить різноманітний, і представлений східноєвропейськими, західноєвропейськими, середземноморськими бореальними і гірськими видами.

Одночасно, залишається загальна динаміка до зменшення популяцій, їх вимушеної міграції або зникнення через масове осушення заболочених територій, посилені лісорозробки, будівництво гребель та ставків, сільськогосподарську хімізацію, використання швидкохідної техніки для сінокосіння, оранки та обприскування. Загальна кількість тварин Львівської області, занесених до Червоної книги України налічує 137 видів [8].

Для охорони тваринного та рослинного світу міста потрібно: визначити на місцевості межі територій, які знаходитимуться під охороною, створювати нові об'єкти природно-заповідного фонду: дендропарки, ботанічні сади та заказники, підтримувати та збільшувати площі зелених насаджень, розробляти програми щодо охорони та відновлення рідкісних видів рослинного та тваринного світу.

6. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

6.1. Аналіз стану охорони праці та цивільної оборони

Законодавство України про охорону праці є системою взаємопов'язаних нормативних актів, що регулюють відносини у сфері здійснення державної політики щодо соціально-економічних, правових, організаційно-технічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на збереження здоров'я людини під час праці [16, с. 18].

Неодмінною умовою запобігання виробничому травматизму та аварій на виробництві має бути розроблення спеціальних заходів на основі поглибленого аналізу стану охорони праці, який характеризується наявністю на робочих місцях загрозливих виробничих чинників, умов, за яких можливий їх вплив на оточуючих. Охорона праці складається з законодавства про працю, виробничої санітарії і безпеки використання різноманітного технічного обладнання на виробничих топографо-геодезичних процесах.

Права громадян на охорону їх здоров'я і життя під час праці представлено у Законі України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року. Трудове законодавство регулюється законодавчими актами, основоположними з яких є Конституція України, Закон України «Про охорону праці» та Кодекс законів про працю [6, с. 24].

Відповідно до постанови КМ України 10.09.2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» утворено Державну службу України з питань праці шляхом об'єднання Державної інспекції з питань праці Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки.

Постановою Кабінету Міністрів України № 96 від 11 лютого 2015 року затверджено Положення про Державну службу України з питань праці, відповідно до якого було визначено головні завдання, права та обов'язки нового органу центральної виконавчої влади, що ревізуватиме дотримання законодавства про працю. До Положення про об'єднану Державну службу України з питань праці включено приписи, що відповідають вимогам Конвенцій МОП

щодо вільного доступу державних інспекторів праці до об'єктів, що перевіряються.

Держпраці реалізує державну політику у галузях:

- реалізації державного гірничого нагляду,
- промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці,
- з питань нагляду та інспектування за дотриманням законодавства

про працю, зайнятість населення, державне загальнообов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що призвели до втрати працездатності, в зв'язку з нетривалою утратою працездатності, у випадку безробіття – в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, відшкодувань, надання соціальних послуг та інших видів речового забезпечення з метою додержання прав і гарантій застрахованих осіб [6, с. 21].

Також до складу обласної державної адміністрації входить Департамент з питань цивільного захисту, який забезпечує виконання завдань щодо реалізації державної політики у сфері цивільного захисту на території області.

Департамент є органом управління територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Львівської області.

Департаментом з питань ЦЗ на 2020–2025 роки розроблена програма від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Метою програми станом на початок 2024 року є:

1. Підвищення готовності пожежно-рятувальних підрозділів Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Львівській області до усунення наслідків надзвичайних ситуацій та неklasифікованих подій техногенного та природного характеру.

Закуплено пожежно-рятувальне обладнання, спецодяг та устаткування, засоби гасіння вогню (піноутворювач), всього на суму 1000,00 тис. грн. відповідно до заходів програми.

2. Створення регіонального резерву матеріально-технічних ресурсів для здійснення запобіжних заходів у випадку виникнення загрози надзвичай-

ної ситуації техногенного і природного характеру, усуненню їх наслідків, проведення невідкладних відновних робіт та надання негайної допомоги постраждалому населенню.

Закуплено: бензину А-92 – 35786 л, дизпалива – 38541 л., 2349 м² оцинкованого листа, 8-ми хвильового шиферу – 1598 листів, 77 протигазів СМ-6S з фільтром NBS-3/SL, всього на суму 1999,16 тис. грн.

3. Підвищення готовності регіональної автоматизованої системи централізованого сповіщення, розвиток та поліпшення мереж сповіщення і зв'язку цивільного захисту.

Закуплено послуги з експлуатаційно-технічного обслуговування оснащення регіональної автоматизованої системи централізованого оповіщення. На 100% профінансовано компенсацію видатків на електроживлення оснащення та оплату орендної плати за розміщення системи.

Створена та приведена в роботу система автоматизованої розсилки голосових повідомлень та сигналів сповіщення на стаціонарні і мобільні телефони керуючого складу цивільного захисту області.

Всього на суму 984,70 тис. грн., виконання програми становить 99,6%.

4. Профінансовано утримання Центральної рятувально-водолазної служби на суму 1829,40 тис. грн. відповідно до заходів програми. Виконання програми становить 100,0%.

5. Надано допомогу у матеріально-технічному забезпеченні військових частин Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України та установ Міністерства оборони України, які розміщені на території Львівської області та є учасниками у антитерористичної операції в східних областях.

Профінансовано 26 військових формувань. Закуплено майна на суму 10967,69 тис. грн., виконання програми становить 98,9% [8].

Особами, які організують охорону праці на виробництві є: керівник підприємства, заступник, провідні спеціалісти, керівники виробничих ділянок, окремих підрозділів та служб, профспілкові та інші служби, які впливають на стан охорони праці. На підприємствах проводять паспортизацію

умов праці робочих місць. У загальні плани соціального розвитку та охорони праці не цілком включенні заходи з підвищення умов праці в даній галузі. Укази про затвердження відповідальних за проведення робіт з охорони праці у галузі та структурних підрозділах, поновляються лише за певних причин. Ці постанови поновляються кожні півтора – два роки.

Також проводиться аналіз процесу здійснення управління охорони праці. Облік та оцінка стану охорони праці здійснюється не повністю. Також в підприємствах проводять контроль за станом охорони праці та планування робіт з охорони праці. Навчання з охорони праці проводиться для усіх працівників. Кабінетів і кутків з охорони праці є дуже мало, проте санітарно-побутових приміщень є достатня кількість. На підприємствах проводять видачу спеціального харчування за шкідливі умови праці. Усі працівники систематично проходять медогляд.

Розходи на поліпшення умов праці (сукупності чинників оточуючого виробничого середовища і трудового процесу, котрі діють на здоров'я та працездатність людей під час роботи) на виробництві виділяються не повністю. На підприємствах проводять зіставлення планових та фактичних затрат, в тому числі протипожежні заходи і засоби та закупівлю спецодягу та провізії.

Фахівці-землевпорядники повністю забезпечені спецодягом та харчуванням та санітарно-побутовими приміщеннями. Спеціалістам проводять інструктаж про травми, які вони можуть отримати через неправильне проведення топографо-геодезичних та землевпорядних робіт.

У деяких підприємствах виробничі центри та господарські двори розміщено не цілком доцільно, поля сівозмін сплановано і запроектовано нерационально, не продумана мережа польових доріг. Ці недогляди погано позначаються на проведенні топографо-геодезичного знімання та землевпорядних роботах. Деякі землевпорядні роботи приходиться виконувати в дуже тяжких умовах, пов'язаних з місцевим рельєфом, природно-кліматичними та іншими умовами, за яких дані роботи будуть з великими похибками. Через помилки дані роботи робітники вимушені проводити по-новому у короткі стро-

ки, що погано позначається на охорону праці спеціалістів землевпорядного профілю на підприємствах.

6.2. Проект заходів з покращення умов і безпеки праці при виконанні топографо–геодезичних та землевпорядних робіт

Порядок проведення топографо-геодезичних робіт, інженерно–геодезичних та інших робіт, встановлюється законодавством України.

До початку робіт в населених пунктах, на територіях промисловості та об'єктів спеціального призначення, на лініях залізничних доріг та автомагістралях, в лісах необхідно отримати дозвіл на право виконання робіт та узгодити вимоги по безпеці, висунуті місцевими організаціями до проведення топографо–геодезичних робіт.

Кожен працівник, який помітив небезпеку, що загрожує людям, спорудам чи майну зобов'язаний докласти зусиль для усунення і негайно повідомити про це керівництву підприємства, в даному разі – керівнику топографо-геодезичних робіт.

При виконанні виробничого завдання групою працівників в складі двох і більше людей, один працівник повинен бути назначений старшим, відповідальним за безпечне проведення робіт, розпорядження якого є обов'язковим для всіх членів групи.

Нещасні випадки повинні розслідуватись у відповідності з «Положенням про розслідування і облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємствах, установах і організаціях», від 18.12. 1993р. № 623.

Кожен працівник несе відповідальність за порушення норм і правил по охороні праці у відповідності з чинним законодавством. До виконання топографо-геодезичних робіт допускаються тільки ті особи, які пройшли відповідний інструктаж по техніці безпеки на топографо-геодезичних роботах [6, с. 132].

Крім того, для покращення правил безпеки праці на виробництві, працівники зобов'язані знати та дотримуватись загальних правил поведінки працюючих на території підприємства, у виробничих та допоміжних приміщеннях, а саме:

- кожен заново поступаючи на роботу не допускається до виконання обов'язків без відповідного інструктажу по техніці безпеки протипожежного мінімуму;
- крім відповідного інструктажу до початку роботи, кожен працівник отримує інструктаж по найбільш раціональних та вірних методах роботи на своєму місці від керівника. Тільки після цього, отримавши належний спецодяг, працівник може приступати до роботи;
- кожен працівник зобов'язаний суворо дотримуватись всіх правил по безпеці праці;
- виконувати тільки доручену роботу;
- кожен працівник, приступаючи до роботи, попередньо повинен ознайомитись з дорученою йому роботою, оглянути робоче місце;
- перед початком роботи обов'язково повинен перевірити справність приладів;
- кожен працівник зобов'язаний дотримуватись чистоти і порядку на робочому місці;
- чітко виконувати вказівки, вивішені на робочих місцях і по підприємству, плакатів по техніці безпеки і попереджувальних знаків;
- всі працюючі зобов'язані дотримуватись необхідних запобіжних заходів і попереджувати про загрозу небезпеки, негайно повідомляти про виникнення небезпеки інших працюючих і адміністративно-технічний персонал, а також слідкувати за справністю і збереженням запобіжних пристосувань;
- забороняється проводити ремонт устаткування під час його роботи;
- про кожен нещасний випадок повідомляти керівника;
- присутні повинні надати першу допомогу потерпілому та викликати швидку допомогу;
- забороняється приймати їжу біля робочого місця. Курити дозволяється тільки в спеціально відведених для цього місцях;

- під час роботи працівники зобов'язані бути уважними, пильними, проявляти обережність, щоб своїми діями не створити небезпеки для себе і оточуючих;

- категорично забороняється з'являтися на підприємство в нетверезому стані;

Проект виконання системи управління охороною праці, державного нагляду та громадського контролю за виконанням зобов'язань.

Адміністрація зобов'язана за свої кошти організувати проведення попереднього – при прийнятті на роботу та періодичних медоглядів працівників, зайнятих на важких роботах із шкідливими та небезпечними умовами праці або таких, де є потреба і професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медогляду для осіб до 21 року.

Керівництво матиме право притягнути працівника, який ухилявся від проходження медогляду, до дисциплінарної відповідальності і зобов'язати відсторонити його від роботи без (урахування) збереження заробітної плати.

Усі працівники підлягають обов'язковому соціальному страхуванню від нещасних випадків та професійних захворювань.

Із фонду соціального страхування здійснюватимуться виплати тим, що належать потерпілому працівникові за період його тимчасової непрацездатності або порядку відшкодування шкоди та одноразової допомоги.

Усі працівники при прийнятті на роботу і в процесі роботи проходитимуть інструктаж з питань охорони праці, надання першої медичної допомоги працівникові-потерпілому.

Допуск до роботи осіб, котрі не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з охорони праці, суворо забороняється.

Під час виконання робіт на магістральних шляхах працівники зобов'язані бути одягнені в демаскуючий одяг. По обидві сторони від місця проведення робіт на необхідній відстані потрібно виставити попереджувальні знаки. При роботі на залізничі шляхах та проїзній частині шосейної дороги потрібно виставляти двох сигнальників для попередження про наближення тран-

спорту (за 50-100 м. на автошляхах та 500-1000 м.- на залізниці). При виконванні робіт на різних магістралях заборонено:

- залишати без догляду геодезичний інвентар та спорядження на дорозі під час перерви;
- працювати на дорогах в туман, заметіль, грозу, ожеледицю;
- користуватися замість вішок сторонніми предметами, які можуть створювати аварійні ситуації під час вимірювання по осі дороги;
- проходити під вагонами та перетягати під ними інвентар та матеріали, проходити між буферами вагонів, якщо між ними віддаль менша 5 м. [16, с. 346].

Недотримання вимог охорони праці та техніки безпеки може привести до травмування працівників під час навантажень та розвантаження, а також створення аварійних ситуацій працюючих біля автомобільних доріг.

В маршрутах чи переходах рух бригад спеціалістів повинен бути організований і здійснюватись під керівництвом керівника бригад. Маршрути пересування мають бути затверджені в технологічній схемі виконання робіт або погоджені з керівником відділу земельних ресурсів. Переходи і переміщення працюючих в населених пунктах допускаються лише у випадках необхідності. Заборонено самовільне відлучення. Проектно-пошукові роботи дозволяється проводити лише групою з 2-3 чоловік. Умови і систему проведення проектно-пошукових робіт треба доводити до відома всіх працівників бригади. Переходи і реалізація робіт повинні здійснюватися тільки в денний час і завершуватись до настання темноти. Відхилення від умов і режиму здійснення проектно-пошукових робіт можуть бути тільки зі згоди керівника робіт, який безпосередньо відповідає за охорону праці і техніку безпеки.

Одиниці, які приймаються і зачисляються на роботу в проектно-розвідувальні організації і підприємства, зобов'язані мати спеціальні технічні навички, здійснити навчання з правил охорони праці та техніки безпеки, скласти екзамен і здобути допуск для виконання певних видів проектно-пошукових робіт. Заборонено приймати на роботу в топографо-геодезичні організації на польові роботи людей, які не досягли 18-ти років.

Напередодні виїзду в поле складається схема маршруту на якій позначаються особливо важливі ризиковані місця і організованість руху бригади. Для перевезення інструментів та оснащення і доставки персоналу до місця роботи проектом передбачається використання вантажівки.

Число людей, які перевозяться в машині не має перевищувати кількості обладнаних в машині місць. При перевезенні людей в кузові призначаються старші, які разом з водієм відповідають за безпеку перевезень.

При реалізації проектно–пошукових робіт на території області зв'язок відбувається за допомогою телефону, а в польових умовах рацією. Також зв'язок між робітниками бригад при здійсненні робіт може робитися особисто голосом, рухами.

Усі інженерно–технічні трудівники при польових роботах забезпечуються спецодягом і спецвзуттям за затвердженими нормативами. Спецодяг зобов'язаний бути демаскуючим. Також, виробнича бригада забезпечується аптечкою з повним набором медикаментів, які потрібні при роботі в польових умовах, а робітники бригади зобов'язані мати при собі персональні медикаменти.

Вибір місця для життя інженерно–технічних працівників партії чи бригади проводять за вказівкою керівництва експедиції, бригад, партії. В поміщенні на видному місці повинна бути вивішена інструкція по обслуговуванню нагрівних засобів.

У літній період робочий день інженера-геодезиста починається в 6:00 год. Обідня перерва з 11:00–17:00 год. Завершується робочий день в 21:00 год. Проте якщо погода хмарна і температура повітря менше 18 С, то обідню перерву можна зробити з 12:00 до 13:00 год. з метою раціоналізації робочого часу. Тривалість робочого дня має становити 7–8 год.

Надзвичайно важливою деталлю по забезпеченню гігієни праці є організація регулярного розпорядку харчування при проведенні польових робіт. Вчасний прийом якісної їжі є вирішальним чинником, який позначається на працездатності людини та її життєдіяльності. При проведенні польових робіт, дуже важливо заздалегідь передбачити конкретний розпорядок для трикрат-

ного харчування, час на перерву та сон. Час між інтервалами вживання їжі, не має перевершувати шість годин. По калорійності сніданок повинний бути – 35%, обід – 45%, вечеря – 20%. При частому недоотриманню організмом калорій, спостерігається виснаженість організму з усіма тяжкими наслідками. При серйозних фізичних роботах, добовий раціон на одного працівника повинен включати не менше 4500 калорій. Дуже важливим чинником працездатності, є повноцінний питний режим. Прийнято уважати, що добова необхідність води при звичайних умовах праці, становить приблизно 35 грам на 1 кілограм ваги здорової людини. Необхідність у воді можна підвищувати або зменшувати в залежності від визначених умов. Заборонено пити воду із річок та струмків, на яких вище розміщено населені пункти.

Закладку центрів полігонометрії та реперів в ґрунті виконують після рекогносцирування, яке передбачає їх розміщення в найбільш надійних місцях. До виїзду на місця проведення робіт керівники бригад зобов'язані мати план обстежуваних ділянок із нанесеними мережами комунікації (телефонні та радіолінії, газопроводи, водопроводи та інші комунікації).

До роботи з електронними тахеометрами і світловіддалемірами можуть допускатися особи, які пройшли спецпідготовку і здали екзамен з техніки безпеки і методів роботи на пристроях. Варто дотримуватись специфічних правил безпеки при роботі в вологу погоду і потрібно стежити за тим, щоб волога не проникала в електричні вузли і блоки приладів.

Для уникнення пожежної небезпеки не рекомендується розкладати табір в густих кущах, деревах. В суху погоду такі місця є пожежонебезпечні. Забороняється розводити багаття в заростях очерету. Місця для багать мають бути ізольовані від дерев на віддалі не менше 150см, повинні бути обкопані рівчаком, глибиною не менше 15см. За вогнем необхідно установити постійний нагляд. Технікою безпеки передбачається наявність в експедиційній бригаді вогнегасників та інших засобів [16, с. 163].

6.3. Захист населення у надзвичайних ситуаціях

Актуальність проблеми природно-техногенної безпеки населення України і її території в останні роки обумовлена тривожною тенденцією зростання

числа небезпечних природних явищ, промислових аварій та катастроф, які призводять до значних матеріальних втрат, пошкодження здоров'я та загибелі людей. У зв'язку з цим зростає роль цивільного захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій різного походження. Основним завданням при виникненні надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу [6, с. 82].

Із набуттям Україною незалежності почалось законодавче оформлення принципу цивільного захисту населення державою що проявилось у прийнятті закону України «Про цивільну оборону» та ряду інших нормативно-правових актів. Відповідно до цих документів органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень забезпечують вирішення питань цивільної оборони, здійснення заходів щодо захисту населення і місцевості під час надзвичайних ситуацій різного походження.

Керівництво організацій, установ та закладів, незалежно від форми власності і підпорядкування, створює сили для ліквідації надзвичайних ситуацій та забезпечує їхню постійну готовність до практичних дій, організовує забезпечення своїх працівників засобами індивідуального захисту та проведення при потребі евакозаходів та інші заходи цивільної оборони, передбачені законодавством.

Основними завданнями у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру є:

- здійснення комплексу заходів для запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру та реагування на них;
- забезпечення готовності та контролю за станом готовності до дій і взаємодій органів управління у цій сфері, сил та засобів, призначених для запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру і реагування на них.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру здійснюється на принципах:

- пріоритетності завдань, щодо збереження життя та здоров'я і довкілля;
- вільного доступу населення до інформації щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;

- особистої відповідальності й піклування громадян про власну безпеку, неухильного дотримання ними правил поведінки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- відповідальності посадових осіб за дотримання вимог законодавства;
- обов'язковості завчасної реалізації заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- урахування економічних, природних та інших особливостей територій і ступеня реальної небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій;
- максимально можливого ефективного використання наявних сил і засобів, призначених для запобігання надзвичайним ситуаціям і реагування на них.

В сучасних умовах існує 3 основні способи захисту населення:

- укриття населення в захисних спорудах;
- розосередження та евакуація населення з великих міст і важливих об'єктів;
- використання засобів індивідуального та медичного захисту [16, с. 318].

Із здобуттям Україною незалежності, враховуючи досвід економічно розвинутих країн, було розпочате законодавче оформлення Цивільної оборони, як державної системи органів управління та сил для організації і здійснення заходів щодо захисту населення від впливу надзвичайних ситуацій, що проявилось у прийнятті 3 лютого 1993 року Закону «Про цивільну оборону» та ряду інших нормативно-правових актів.

Відповідно до цих документів виконавчі органи влади на місцях в межах своїх повноважень забезпечують вирішення питання цивільної оборони, здійснення заходів щодо захисту населення і місцевості під час надзвичайних ситуацій (НС) різного походження.

Адміністрацією підприємств Львова проводиться робота по забезпеченню цивільного захисту своїх працівників та населення. Зокрема створені штаби ЦО в господарствах, які очолюють директори підприємств, служби і формування по забезпеченню різних галузей і об'єктів від НС, зокрема: слу-

жби оповіщення, служби зв'язку, медичні, аварійно–технічні, служби захисту рослин, тварин господарства.

В адміністрації міста є розроблені плани ліквідації аварій та рятувальних невідкладних аварійно–відновних робіт при різних НС. Для реалізації цих планів виділяються наявні матеріально–технічні засоби міста та інших організацій та установ, які розміщені на даній території. Плани ліквідації аварії та аварійно – відновних робіт повинні вводитися в дію відразу ж після отримання сигналу про НС, який поступає по радіо, телебаченню, іншими джерелами зв'язку. Дуже важливим є оперативність і швидкість реагування на НС, тому що при запізненні значно зростають розміри втрат та можливі жертви серед населення. Велику роль у набутті навиків поведінки при НС має навчання населення з питань цивільного захисту. Основною метою такого навчання є прищеплення навичок і вмінь практичного використання засобів індивідуального захисту, надання взаємодопомоги при травмуваннях та пошкодженнях, поведінки при сигналах цивільної оборони та інших важливих діях.

Для підвищення дієздатності формувань цивільної оборони підприємств та рівня захисту цивільного населення від НС, його адміністрації необхідно виділяти кошти в необхідних розмірах для різних служб і підрозділів ЦО, регулярно проводити з персоналом навчання з питань цивільного захисту населення та перевіряти технічну справність і правильність експлуатації всіх потенційно–небезпечних об'єктів на своїй території.

З метою захисту населення від надзвичайних ситуацій природно-техногенного характеру в місті діє медична та пожежна служби, приміщення навчальних закладів, установ та підприємств обладнують планом евакуації, вогнегасниками, щитами із засобом пожежогасіння та іншими приладами, засобами індивідуального захисту. [16, с. 187].

ВИСНОВОК

Проект землеустрою розроблений з метою формування земельної ділянки, відведення у власність, визначення та узгодження меж земельної ділянки в натурі та визначення площі земельної ділянки, визначення у натурі (на місцевості) меж охоронних зон та інших обмежень у використанні земель, впорядкування угідь, забезпечення обліку і контролю за раціональним використанням земель, внесення даних про земельну ділянку в державний земельний кадастр.

За рішенням Львівської міської ради об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку «Фруктовий сад», в особі керівника Скарсгард Надії Ростиславівни був наданий дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність за адресою: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103. Землевпорядною організацією було отримано довідки та викопіювання які зазначенні в статті 50 Закону України «Про землеустрій». В результаті проведених геодезичних вимірів була обчислена площа земельної ділянки яка складає 0,2757 га, встановлені межі запроектованої ділянки в натурі вирахованні координати меж угідь, поворотних точок.

Довідкою відділу у м. Львів Головного управління Держгеокадастру в Львівській області відповідно Звіту про наявність земель та розподіл їх за власниками землі, землекористувачами, угіддями та видами економічної діяльності земельна ділянка громадянки України відводиться за рахунок земель комунальної власності територіальних громади міста Львів в особі Львівської міської ради. Відповідно до статті 20 Земельного кодексу України відведення земель до тієї чи іншої категорії земель здійснюється на підставі рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень.

Отримано викопіювання з містобудівної документації де надається інформація стосовно місця розташування земельної ділянки відповідно функціональних зон.

Проектом землеустрою рекомендовано до встановлення охоронні зони.

Згідно алгоритму відведення земельної ділянки проект подали на погодження до Управління архітектури та містобудування Львівської міської ради. На протязі 10 днів з моменту подання заяви було надано висновок про погодження проекту.

В електронній формі проект землеустрою подали на погодження по принципу екстериторіальності.

Наступним етапом є реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадастрі результатом якої став витяг, де вказана вся інформація про земельну ділянку, а саме:

- Номер витягу
- Дата формування витягу
- Кадастровий номер
- Адрес ділянки
- Цільове призначення
- Категорія земель
- Види використання
- Форма власності
- Площа ділянки

Отримавши витяг з Державного земельного кадастру проект передається на затвердження Львівській міській раді. Проект відведення земельної ділянки у власність громадянці України для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), що розташована за адресою: м. Львів, вул. І. Мечникова, 43, вул. І. Мечникова, 45, вул. К. Левицького, 99, вул. К. Левицького, 101, вул. К. Левицького, 103. переданий на затвердження до Львівської міської ради. На протязі місяця рада повинна розглянути питання та затвердити проект.

Під час розроблення дипломного проекту було проаналізовано взаємодію органів виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з земле-впорядними організаціями

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Автоматизація державного земельного кадастру : підручник / Ступень М. Г., Курильців Р. М., Радомський С. С., Таратула Р. Б.. Львів, 2011. 312 с.
2. Богіра М. Трансформація земельних відносин у період воєнного стану в Україні. Вісник ЛНУП. Серія: Архітектура та будівництво, 2022. № 23. С. 130-133.
3. Деякі питання ведення та функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 р. за № 564. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2022-%D0%BF#Text>
4. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 р №523-р. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-2014-p>
5. Деякі питання реалізації пілотного проекту із запровадження принципу екстериторіальності: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2016 №580. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-2016-p>
6. Дикаль С.А., Зима О.Є. Безпека в галузі та надзвичайних ситуаціях. Університетський курс. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. 273 с.
7. Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.11.1992 р. №622. Дата оновлення: 28.09.1999 р. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0393-98>
8. Львів. Вікіпедія – вільна енциклопедія. [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Львів>
9. Земельний кадастр: підручник / Ступень М.Г., Микула О.Я., Левейкіна Є.С. та ін.; за заг. ред. М.Г. Ступеня. Львів, 2011. 309.

10. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001р. за № 2768-III. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#n1824>.

11. Кадастр населених пунктів: підручник / Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я, Шпик Н.Р. Львів: «Новий Світ – 2000», 2004. 392 с.

12. Микула О., Шпик Н. Аспекти запровадження нової методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок. Вісник ЛНУП. Серія: Архітектура та будівництво, 2022. № 23. С. 167-162.

13. Нестеренко Г.Б. Оцінка та оподаткування операцій продажу (обміну) нерухомого майна. Вісник ЛНУП. Серія: Архітектура та будівництво, 2023. № 24. С. 214-221.

14. Нестеренко Г.Б. Нормативна грошова оцінка земель в динаміці часу на прикладі м. Львова. Ефективні технології і конструкції в будівництві та архітектура села: тези доповідей VI Міжнародної науковотехнічної конференції, Дубляни, 8-9 червня. Львів: ЛНУП, 2023. 105 с. Видавництво «ННБК АТБ» – С. 89-92.

15. Оцінка нерухомого майна: підручник / Олександр Драпіковський, Ірина Іванова, Світлана Смольнікова. За заг. ред. Володимир Шалаєв. К.: АртЕкономі, 2023. 432 с.

16. Охорона праці в галузі сільського господарства (землепорядкування, геодезія): навч. посіб. / І.П. Пістун, А.П. Березовецький, Ю.О. Ковальчук. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 375 с.

17. Порядок функціонування національної інфраструктури геопросторових даних: Постанова Кабінет Міністрів України від 26.05.2021 р. за № 532. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532-2021-%D0%BF#Text>

18. Положення про порядок організації створення, оновлення, перевірки топографо-геодезичних знімів та ведення єдиної цифрової топографічної основи м. Львова. Львівська міська рада: [сайт]. URL: <http://city-adm.lviv.ua>.

19. Про землеустрій: Закон України №858-IV від 22 травня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

20. Про державний земельний кадастр: Закон України від 04.06.2017 р. за № 3613-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
21. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 р. за 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
22. Про охорону навколишнього середовища : Закон України від 25.06.1991р. за № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
23. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 р. за 1378-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>
24. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність : Закон України від 23.12.1998 р. за № 353-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>
25. Реєстрація земельних ділянок: підручник / Ступень М.Г. та ін.; за ред. М.Г. Ступеня. К.: Агроосвіта, 2014. 359 с.
26. Стойко Н., Ковалишин О., Куліковська О., Тригуба А. Землеустрій як важлива функціональна складова планування використання земель. Вісник ЛНУП. Серія: Архітектура та будівництво, 2022. № 23. С. 110-118.
27. Ступень М.Г. Земельний кадастр – основа регулювання земельних відносин: монографія. Львів: ТзОВ «Ліга-Прес», 2011. 308 с.
28. Ступень Р., Ступень О., Ступень Н., Балавейдер М. Топографо-геодезичне та картографічне забезпечення формування об'єднаних територіальних громад. Вісник ЛНАУ: Архітектура і сільськогосподарське будівництво 2021 №22: 123-127.
29. Таратула Р., Судовий М. Сучасний стан та розвиток землеустрою. Вісник ЛНУП. Серія: Архітектура та будівництво, 2022. № 23. С. 134-137.
30. Теоретичні основи державного земельного кадастру : навч посібник / Ступень М. Г., Гулько Р. Й., Микула О. Я., Шпик Н. Р. Львів : “Новий світ – 2000”, 2006. 336 с.

31. Третьяк А.М. Концептуальні засади розвитку багатофункціональної моделі земельного кадастру в Україні. Землевпорядний вісник. 2014. №4. С.22 – 26.

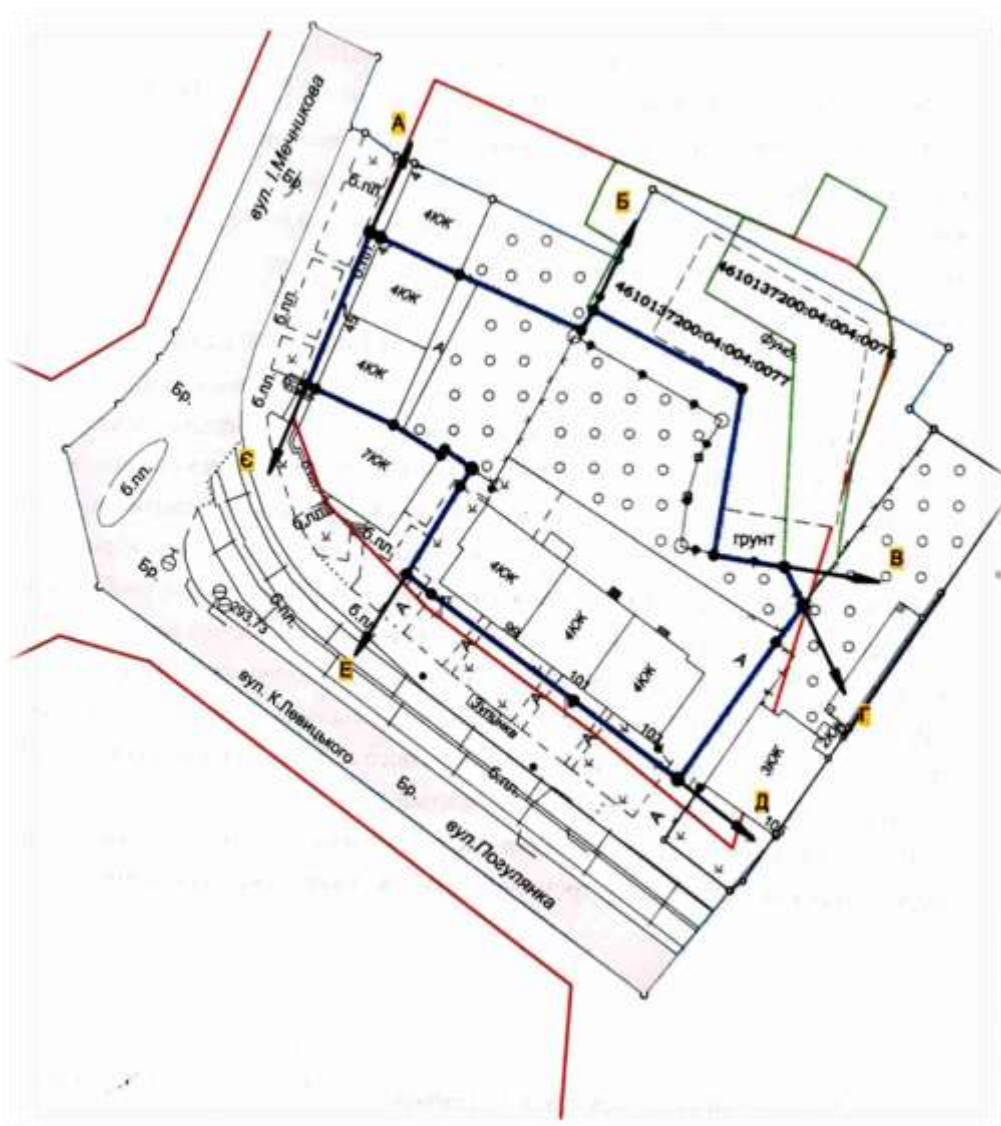
32. Хавар Ю., Сай, В., Маліброда С. Особливості землеустроювання в умовах воєнного стану. Вісник ЛНУП. Серія: Архітектура та будівництво, 2023. № 24. С. 177-183.

Додаток А – Інформація щодо основних змін у роботі АС ДЗК в умовах воєнного стану [3]

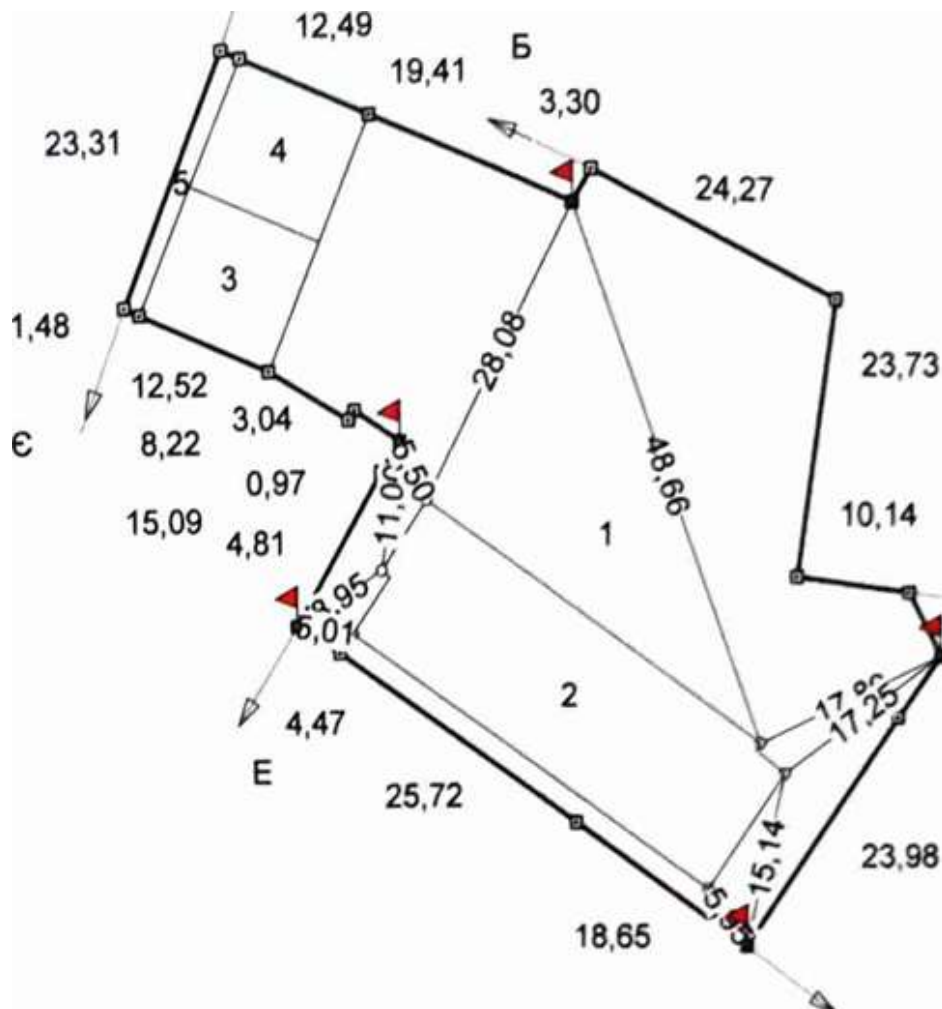
Ведення та функціонування Державного земельного кадастру (ДЗК) в умовах воєнного стану (Постанова КМУ від 07.05.22 №564)	
БУЛО [мирний час]	СТАЛО [воєнний стан]
<p> Здійснення повноважень державними кадастровими реєстраторами (ДКР)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> повноваження здійснюють всі ДКР на всій території України 	<ul style="list-style-type: none"> повноваження здійснює лише визначений перелік ДКР і лише на території визначених адмін-тер одиниць
<p> Здійснення повноважень з надання відомостей ДЗК адміністраторами ЦНАПів або уповноваженими посадовими особами</p>	
<ul style="list-style-type: none"> повноваження здійснюються на всій території України, доступ до відомостей ДЗК надається будь-яким користувачам відповідно до вимог законодавства 	<ul style="list-style-type: none"> повноваження здійснюються лише на території визначених адмін-тер одиниць, відновлення доступу користувачам за відповідним зверненням, доступ новим користувачам - відповідно до вимог законодавства
<p> Оприлюднення відомостей ДЗК на вебсайті Держгеокадастру, у тому числі за допомогою Публічної кадастрової карти (ПКК)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> оприлюднюються всі відомості ДЗК з моменту їх внесення до системи; ПКК функціонує, публікуються всі шари та відомості, отримані при взаємодії з іншими кадастрами та інформаційними системами 	<ul style="list-style-type: none"> оприлюднення відомостей ДЗК не здійснюється, ПКК не функціонує
<p> Доступ до відомостей ДЗК про координати поворотних точок меж об'єктів ДЗК</p>	
<ul style="list-style-type: none"> обмеження щодо надання таких відомостей ДЗК відсутні, відомості містяться в усіх формах документів, які надаються у вигляді адмінпослуг 	<ul style="list-style-type: none"> користування відомостями дозволяється лише визначеним ДКР, сертифікованим інженерам-землепорядникам та сертифікованим інженерам-геодезистам, відомості не надаються у витягах, викопіюваннях, копіях документів ДЗК
<p> Процедура відключення (припинення доступу) до ДЗК ДКР, інших користувачів</p>	
<ul style="list-style-type: none"> доступ ДКР до ДЗК припиняється у разі оскарження його рішень, дій, бездіяльності, або внаслідок порушення ним вимог законодавства, доступ інших користувачів призупиняється з можливістю відновлення за порушення ними вимог законодавства 	<ul style="list-style-type: none"> доступ ДКР до ДЗК припиняється за порушення визначених обмежень (умов) прийняття рішень, вимог законодавства. Позбавлення доступу інших користувачів здійснюється за порушення вимог законодавства без можливості його відновлення. На території тимчасово окупованих адм-тер одиниць припиняється доступ до ДЗК всіх користувачів
<p> Підтвердження оплати послуг за надання відомостей з ДЗК</p>	
<ul style="list-style-type: none"> механізму підтвердження оплати електронною копією (скрін-копією) платіжного документа не передбачено 	<ul style="list-style-type: none"> оплата може підтверджуватися електронною копією (скрін-копією) платіжного документа

Додаток Б – Абрис земельної ділянки

Опис суміжних землевласників та землекористувачів
 від А до Б землі міста (кад. номер не визначено)
 від Б до В землі ТзОВ Тарден Хоум (кад. номер 4610137200:04 00*)
 від В до Г землі ТзОВ Тарден Хоум (кад. номер 4610137200:04:004:0078)
 від Г до Д землі ОСББ «Джерело-Л» (кад. номер не визначено)
 від Д до Е землі загального користування - вул. Левицького
 від Е до Є землі ОСББ «К. Левицького 97» (кад. номер не визначено)
 від Є до А землі загального користування - вул. Мечникова

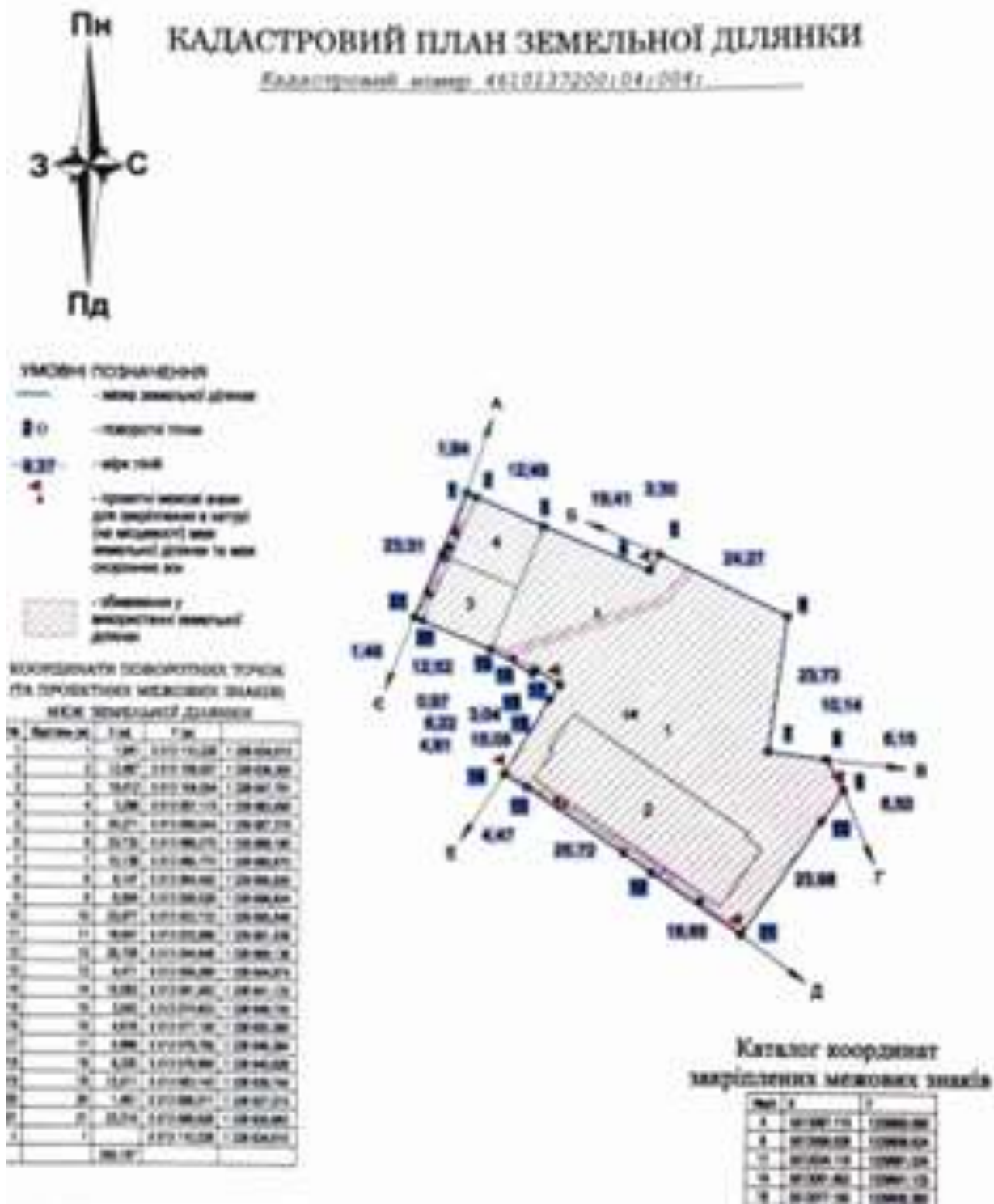
Додаток В – Схема прив'язки межових знаків до об'єктів і контурів місцевості

Каталог координат закріплених
межових знаків

№з/п	X	Y
4	5513097.110	1339665.690
9	5513059.028	1339698.824
11	5513034.118	1339681.524
14	5513061.562	1339641.133
16	5513077.150	1339650.390

Опис суміжних землевласників та землекористувачів
від А до Б землі міста (кад. номер не визначено)
від Б до В землі ТзОВ Тарден Хоум (кад. номер 4610137200:04 00*)
від В до Г землі ТзОВ Тарден Хоум (кад. номер 4610137200:04:004:0078)
від Г до Д землі ОСББ «Джерело-Л» (кад. номер не визначено)
від Д до Е землі загального користування - вул. Левицького
від Е до Є землі ОСББ «К. Левицького 97» (кад. номер не визначено)
від Є до А землі загального користування - вул. Мечникова

Додаток Д

Додаток Е

